

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-237-08

Druk nr 1561

Warszawa, 29 grudnia 2008 r.

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o zmianie ustawy o ochronie zwierząt
wraz z projektami aktów wykonawczych.**

Projekt ma na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

(-) Donald Tusk

USTAWA

z dnia

o zmianie ustawy o ochronie zwierząt¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2003 r. Nr 106, poz. 1002, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) odnośnik nr 1 otrzymuje brzmienie:

„¹⁾Przepisy niniejszej ustawy:

1) wdrażają postanowienia:

a) dyrektywy Rady 91/629/EWG z dnia 19 listopada 1991 r. ustanawiającej minimalne normy ochrony cieląt (Dz. Urz. WE L 340 z 11.12.1991, str. 28, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 12, str. 144, z późn. zm.),

b) dyrektywy Rady 91/630/EWG z dnia 19 listopada 1991 r. ustanawiającej minimalne normy ochrony świń (Dz. Urz. WE L 340 z 11.12.1991, str. 33, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 12, str. 149, z późn. zm.),

c) dyrektywy Rady 93/119/WE z dnia 22 grudnia 1993 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas uboju lub zabijania (Dz. Urz. WE L 340 z 31.12.1993, str. 21, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 15, str. 421, z późn. zm.),

d) dyrektywy Rady 98/58/WE z dnia 20 lipca 1998 r. dotyczącej ochrony zwierząt hodowlanych (Dz. Urz. WE L 221 z 08.08.1998, str. 23, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 23, str. 316, z późn. zm.),

e) dyrektywy Rady 99/74/WE z dnia 19 lipca 1999 r. ustanawiającej minimalne normy ochrony kur niosek (Dz. Urz. WE L 203 z 03.08.1999, str. 53, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 26, str. 225, z późn. zm.),

f) dyrektywy Rady 2007/43/WE z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie ustanowienia minimalnych zasad dotyczących ochrony kurcząt utrzymywanych z przeznaczeniem na produkcję mięsa (Dz. Urz. UE L 182 z 12.07.2007, str. 19);

2) wykonują postanowienia rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas transportu i związanych z tym działań oraz zmieniającego dyrektywy 64/432/EWG i 93/119/WE oraz rozporządzenie (WE) nr 1255/97 (Dz. Urz. UE L 3 z 05.01.2005, str. 1).”;

2) w art. 2 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Ustawa reguluje postępowanie ze zwierzętami kręgowymi, w tym:”;

3) w art. 4 po pkt 21 dodaje się pkt 21a w brzmieniu:

„21a) kurczętach brojlerach – rozumie się przez to ptaki z gatunku Gallus gallus utrzymywane w celu pozyskania mięsa;”;

4) w art. 12:

a) uchyla się ust. 6,

b) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, wymagania i sposób postępowania przy utrzymywaniu zwierząt gospodarskich gatunków, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej obowiązujących w tym zakresie, mając na względzie zapewnienie tym zwierzętom właściwych warunków bytowania i opieki oraz wpływ tych warunków na zdrowie i dobrostan zwierząt.”,

c) dodaje się ust. 8 w brzmieniu:

„8. Minister właściwy do spraw rolnictwa może określić, w drodze rozporządzenia, minimalne warunki utrzymywania zwierząt gospodarskich gatunków innych niż wymienione w ust. 7, mając na względzie zapewnienie tym zwierzętom właściwych warunków bytowania.”;

5) po art.12 dodaje się art. 12a – 12j w brzmieniu:

„Art. 12a. 1. Posiadacz kurnika, w którym są utrzymywane kurczęta brojlery, zwany dalej „posiadaczem kurnika”, sprawuje samodzielnie opiekę nad kurczętami brojlerami lub zapewnia sprawowanie tej opieki przez osoby, które:

- 1) odbyły szkolenie w zakresie przepisów dotyczących ochrony kurcząt brojlerów lub
- 2) sprawowały opiekę nad kurczętami brojlerami nieprzerwanie od dnia 30 czerwca 2009 r. do dnia 30 czerwca 2010 r., lub
- 3) ukończyły szkolenie w zakresie warunków utrzymywania zwierząt gospodarskich, które zostało przeprowadzone w okresie od dnia 1 maja 2004 r. do dnia 30 czerwca 2010 r., i mają zaświadczenie potwierdzające ukończenie takiego szkolenia, lub
- 4) są absolwentami zawodowych szkół prowadzących kształcenie w zawodach ujętych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, o której mowa w art. 24 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.³⁾), związanych z chowem lub hodowlą zwierząt, lub
- 5) są absolwentami szkół wyższych na kierunku weterynaria, zootechnika lub rolnictwo – zwane dalej „opiekunami”.

2. Posiadacz kurnika może powierzyć opiekę nad kurczętami brojlerami również osobie prawnej albo jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, jeżeli podmioty te zapewnią, że opiekę nad kurczętami brojlerami będą sprawować osoby spełniające warunki określone w ust. 1.

Art. 12b. 1. Szkolenie, o którym mowa w art. 12a ust. 1 pkt 1, jest przeprowadzane przez podmiot, który został upoważniony do prowadzenia takiego szkolenia, w drodze decyzji, przez wojewódzkiego lekarza weterynarii, właściwego ze względu na siedzibę tego podmiotu, a w przypadku osób fizycznych – właściwego ze względu na miejsce zamieszkania lub miejsce wykonywania działalności gospodarczej.

2. Wojewódzki lekarz weterynarii, na wniosek podmiotu, o którym mowa w ust. 1, wydaje upoważnienie do prowadzenia szkolenia, jeżeli podmiot spełnia warunki kadrowe, organizacyjne i techniczne określone w przepisach wydanych na podstawie ust. 6 pkt 1 oraz przedstawi:

1) szczegółowy program szkolenia zawierający następujące zagadnienia:

a) wymagania i sposób postępowania przy utrzymywaniu kurcząt brojlerów,

b) fizjologię zwierząt, ich potrzeby w zakresie karmienia, pojenia oraz zachowanie zwierząt i pojęcie stresu,

c) praktyczne aspekty obchodzenia się z kurczętami brojlerami podczas ich wyłapywania, załadunku i transportu,

d) zasady opieki nad kurczętami brojlerami oraz procedury uśmiercania lub uboju w nagłych przypadkach,

e) profilaktyczne środki bezpieczeństwa biologicznego;

2) plan realizacji (harmonogram) szkolenia;

3) listę osób, które będą prowadziły szkolenie.

3. Podmioty upoważnione do prowadzenia szkolenia, o którym mowa w art. 12a ust. 1 pkt 1, wydają zaświadczenia o jego ukończeniu osobom, które uczestniczyły we wszystkich zajęciach objętych programem szkolenia, co zostało potwierdzone na liście obecności.

4. Wojewódzki lekarz weterynarii przeprowadza kontrole podmiotu upoważnionego do prowadzenia szkolenia, o którym mowa w art. 12a ust. 1 pkt 1, w zakresie spełniania wymagań kadrowych, organizacyjnych i technicznych umożliwiających przeprowadzenie tego szkolenia i prowadzenia tego szkolenia zgodnie z jego szczegółowym programem.

5. Wojewódzki lekarz weterynarii może cofnąć, w drodze decyzji, upoważnienie, o którym mowa w ust. 2, jeżeli w wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzi, że podmiot nie spełnia warunków kadrowych, organizacyjnych i technicznych umożliwiających prowadzenie szkolenia, o którym mowa w art. 12a ust. 1 pkt 1, lub prowadzi to szkolenie niezgodnie z jego szczegółowym programem.

6. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) warunki kadrowe, organizacyjne i techniczne, jakie powinien spełniać podmiot upoważniony do prowadzenia szkolenia, o którym mowa w art. 12a ust. 1 pkt 1, mając na względzie zapewnienie właściwego poziomu prowadzenia tego szkolenia;
- 2) wzór zaświadczenia, o którym mowa w ust. 3, mając na względzie ujednoczenie dokumentów potwierdzających odbycie szkolenia, o którym mowa w art. 12a ust. 1 pkt 1.

Art. 12c. Posiadacze kurników lub opiekunowie przekazują osobom wykonującym czynności związane z utrzymywaniem kurcząt brojlerów informacje i instrukcje dotyczące ich utrzymywania, wyłapywania, załadunku i uśmiercania.

Art. 12d. Posiadacze kurnika lub opiekunowie mogą zwiększyć obsadę kurcząt brojlerów w kurniku, w którym są utrzymywane te kurczęta, jeżeli:

- 1) są spełnione wymagania dotyczące zwiększenia obsady kurcząt brojlerów w kurniku określone w przepisach wydanych na podstawie art. 12 ust. 7;
- 2) powiadomią o takim zamiarze powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na lokalizację kurnika, w którym są utrzymywane kurczęta brojlery, na 15 dni przed umieszczeniem stada w tym kurniku, podając planowany poziom obsady.

Art. 12e. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, sposób ustalania poziomu obsady kurcząt brojlerów w kurniku, w którym są utrzymywane te kurczęta, mając na względzie ujednoczenie sposobu obliczania łącznej masy żywych kurcząt brojlerów w przeliczeniu na 1 m² dostępnej im powierzchni użytkowej.

Art. 12f. 1. Posiadacze kurnika lub opiekunowie prowadzą dla każdego kurnika, w którym są utrzymywane kurczęta brojlery, dokumentację zawierającą:

- 1) informacje o:
  - a) liczbie wprowadzonych kurcząt brojlerów,
  - b) powierzchni użytkowej,

- c) liczbie padłych kurcząt brojlerów stwierdzonej podczas każdej kontroli i przyczynach ich śmierci,
  - d) liczbie kurcząt brojlerów uśmierconych i przyczynach ich uśmiercenia,
  - e) liczbie kurcząt brojlerów pozostałych w stadzie po sprzedaży lub po uśmierceniu;
- 2) nazwę mieszańca kurcząt brojlerów, jeżeli jest znana.

2. Dokumentacja, o której mowa w ust. 1, jest przechowywana przez 3 lata od dnia umieszczenia kurcząt brojlerów w kurniku, w którym są one utrzymywane, i udostępniana powiatowemu lekarzowi weterynarii.

3. Posiadacze kurnika lub opiekunowie zaopatrują wysyłane do ubojni kurczęta brojlery, pochodzące z kurnika o zwiększonej obsadzie, w informację zawierającą:

- 1) nazwę mieszańca kurcząt brojlerów, jeżeli jest znana;
- 2) wskaźnik śmiertelności dziennej, który oblicza się dzieląc liczbę kurcząt brojlerów padłych w kurniku tego samego dnia, w tym uśmierconych z powodu choroby lub z innych przyczyn, przez liczbę kurcząt brojlerów znajdujących się w kurniku w tym dniu, i mnożąc otrzymaną wartość przez 100;
- 3) skumulowany wskaźnik śmiertelności dziennej, będący sumą wskaźników śmiertelności dziennej.

Art. 12g. 1. Podmiot prowadzący ubojnię gromadzi, pod nadzorem urzędowego lekarza weterynarii w rozumieniu przepisów o kontroli weterynaryjnej w handlu, dane dotyczące gospodarstwa, z którego pochodzą kurczęta brojlery, kurnika, w którym są utrzymywane kurczęta brojlery, i liczby kurcząt brojlerów padłych podczas transportu do ubojni oraz dane i informacje, o których mowa w art. 12f ust. 3 pkt 2 i 3.

2. Urzędowy lekarz weterynarii po przeprowadzeniu kontroli, o której mowa w art. 5 rozporządzenia (WE) nr 854/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące organizacji urzędowych kontroli w odniesieniu do produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 206, z późn. zm.; Dz. Urz. Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 75), i na podstawie wyników badania poubojowego, określa

poziom dobrostanu kurcząt brojlerów, w tym częstotliwość występowania przypadków kontaktowego zapalenia skóry, zarobaczenia i chorób ogólnoustrojowych w kurniku, w którym są utrzymywane kurczęta brojlery, lub w gospodarstwie, z którego pochodziły kurczęta brojlery poddane ubojowi.

3. W przypadku gdy wyniki badania poubojowego lub dane i informacje, o których mowa w art. 12f ust. 3 pkt 2 i 3, wskazują na niski poziom dobrostanu, urzędowy lekarz weterynarii przekazuje informacje zawierające wyniki badania poubojowego posiadaczom kurnika lub opiekunom oraz powiatowemu lekarzowi weterynarii, właściwemu ze względu na lokalizację kurnika, w którym są utrzymywane kurczęta brojlery.

4. Posiadacze kurnika lub opiekunowie podejmują, pod nadzorem powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na lokalizację kurnika, działania mające na celu poprawę dobrostanu kurcząt brojlerów.

Art. 12h. 1. Powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza kontrole gospodarstw, w których są utrzymywane kurczęta brojlery, w sposób określony w rozporządzeniu (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt (Dz. Urz. UE L 165 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 200).

2. Powiatowy lekarz weterynarii, za pośrednictwem wojewódzkiego lekarza weterynarii, przekazuje Głównemu Lekarzowi Weterynarii informacje:

- 1) o wynikach kontroli, o których mowa w ust. 1;
- 2) o wynikach badań poubojowych, o których mowa w art. 12g ust. 2, i podjętych działaniach mających na celu poprawę dobrostanu kurcząt brojlerów.

Art. 12i. 1. Główny Lekarz Weterynarii przekazuje Komisji Europejskiej:

- 1) sprawozdanie z monitorowania wybranych stad kurcząt brojlerów poddanych ubojowi w okresie 12 miesięcy;

2) coroczne sprawozdanie z kontroli przeprowadzonych w gospodarstwach, w których są utrzymywane kurczęta brojlery, wraz z wykazem podjętych działań mających na celu poprawę dobrostanu tych kurcząt.

2. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, jest przekazywane do dnia 30 czerwca roku następnego.

Art. 12j. Przepisów art. 12a – 12i nie stosuje się do:

- 1) gospodarstw, w których liczba utrzymywanych kurcząt brojlerów jest mniejsza niż 500 sztuk;
- 2) gospodarstw utrzymujących wyłącznie stada hodowlane;
- 3) stad hodowlanych w gospodarstwach utrzymujących zarówno stada hodowlane, jak i stada produkcyjne;
- 4) zakładów wylęgu drobiu;
- 5) kurcząt utrzymywanych w systemie ekstensywnego chowu ściółkowego z dostępem do wolnego wybiegu, o których mowa w rozporządzeniu Komisji (EWG) nr 1538/91 z dnia 5 czerwca 1991 r. wprowadzającego szczegółowe przepisy wykonawcze do rozporządzenia Rady (EWG) nr 1906/90 w sprawie niektórych norm handlowych w odniesieniu do drobiu (Dz. Urz. WE L 143 z 07.06.1991, str. 11, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 11, str. 272, z późn. zm.) w załączniku IV, w lit. b – e;
- 6) kurcząt utrzymywanych zgodnie z metodami produkcji ekologicznej w sposób określony w rozporządzeniu Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylającym rozporządzenie (EWG) nr 2092/91 (Dz. Urz. UE L 189 z 20.07.2007, str. 1) oraz w przepisach Unii Europejskiej wydanych w trybie tego rozporządzenia.”;

6) w art. 37 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kto narusza nakazy albo zakazy określone w art. 9, art. 12 ust. 1 – 5, art. 13 ust. 1, art. 14, art. 15 ust. 1 – 5, art. 16, art. 17 ust. 1 – 7, art. 18, art. 22 ust. 1, art. 22a, art. 25 i art. 27,

podlega karze aresztu lub grzywny”;

7) po art. 37c dodaje się art. 37d w brzmieniu:

„Art. 37d. 1. Kto:

- 1) będąc posiadaczem kurnika nie zapewnia sprawowania opieki nad kurczętami brojlerami przez osoby spełniające warunki, o których mowa w art. 12a ust. 1,
  - 2) zwiększa obsadę kurcząt brojlerów wbrew wymaganiom określonym w art. 12d,
  - 3) nie prowadzi dokumentacji, o której mowa w art. 12f ust. 1, lub prowadzi ją niezgodnie z tym przepisem,
  - 4) nie zaopatruje wysyłanych do ubojni kurcząt brojlerów pochodzących z kurnika o zwiększonej obsadzie w informację, o których mowa w art. 12f ust. 3
- podlega karze grzywny.

2. Orzekanie w sprawach, o których mowa w ust. 1, następuje w trybie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.”.

Art. 2. Przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 12 ust. 7 ustawy wymienionej w art. 1 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 12 ust. 7 ustawy wymienionej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej niż do dnia 30 czerwca 2010 r.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem 30 czerwca 2010 r., z wyjątkiem art. 1 pkt 1 – 4 ustawy, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

---

¹⁾ Przepisy niniejszej ustawy wdrażają postanowienia dyrektywy Rady 2007/43/WE z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie ustanowienia minimalnych zasad dotyczących ochrony kurcząt utrzymywanych z przeznaczeniem na produkcję mięsa (Dz. Urz. UE L 182 z 12.07.2007, str. 19).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 69, poz. 625, Nr 92, poz. 880 i Nr 96, poz. 959, z 2005 r. Nr 33, poz. 289 i Nr 175, poz. 1462, z 2006 r. Nr 249, poz. 1830 oraz z 2008 r. Nr 1999, poz. 1227.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz. 1532 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 42, poz. 273, Nr 80, poz. 542, Nr 115, poz. 791, Nr 120, poz. 818, Nr 180, poz. 1280 i Nr 181, poz. 1292 oraz z 2008 r. Nr 70, poz. 416 i Nr 145, poz. 917.

UZASADNIENIE

Projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt ma na celu wdrożenie dyrektywy Rady 2007/43/WE z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie ustanowienia minimalnych zasad dotyczących ochrony kurcząt utrzymywanych z przeznaczeniem na produkcję mięsa (Dz. Urz. UE L 182 z 12.07.2007, str. 19).

Dotychczas obowiązujące przepisy krajowe z zakresu dotyczącego warunków utrzymywania zwierząt gospodarskich wdrażają następujące akty prawa wspólnotowego:

- 1) dyrektywę Rady 98/58/WE z dnia 20 lipca 1998 r. dotyczącą ochrony zwierząt hodowlanych (Dz. Urz. WE L 221 z 08.08.1998, str. 23; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 23, str. 316),
- 2) dyrektywę Rady 91/629/EWG z dnia 19 listopada 1991 r. ustanawiającą minimalne normy ochrony cieląt (Dz. Urz. WE L 340 z 11.12.1991, str. 28; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 12, str. 144),
- 3) dyrektywę Rady 91/630/EWG z dnia 19 listopada 1991 r. ustanawiającą minimalne normy ochrony świń (Dz. Urz. WE L 340 z 11.12.1991, str. 33; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 12, str. 149),
- 4) dyrektywę Rady 99/74/WE z dnia 19 lipca 1999 r. ustanawiającą minimalne normy ochrony kur niosek (Dz. Urz. WE L 203 z 03.08.1999, str. 53; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 26, str. 225).

Rozdział 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2003 r. Nr 106, poz. 1002, z późn. zm.) oraz rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 września 2003 r. w sprawie minimalnych warunków utrzymywania poszczególnych gatunków zwierząt gospodarskich (Dz. U. Nr 167, poz. 1629, z późn. zm.) określają zasady i warunki utrzymywania zwierząt gospodarskich. Przepisy ww. ustawy i ww. rozporządzenia zobowiązują osoby utrzymujące zwierzęta gospodarskie do zapewnienia opieki i właściwych warunków utrzymywania tych zwierząt, przechowywania przez okres 3 lat dokumentacji dotyczącej leczenia zwierząt, przeprowadzanych zabiegów, upadków zwierząt oraz do przestrzegania ustalonych norm powierzchni dla poszczególnych gatunków zwierząt gospodarskich.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 września 2003 r. w sprawie minimalnych warunków utrzymywania poszczególnych gatunków zwierząt

gospodarskich maksymalna obsada brojlerów kurzych powinna wynosić 35 sztuk do 3. tygodnia życia, 22 sztuki od 3. do 5. tygodnia życia oraz 17 sztuk powyżej 5. tygodnia życia.

Dyrektywa Rady 2007/43/WE zobowiązuje państwa członkowskie do wprowadzenia w życie z dniem 30 czerwca 2010 r. minimalnych zasad ochrony kurcząt utrzymywanych w celu pozyskiwania mięsa. Przepisy tej dyrektywy nie mają zastosowania do gospodarstw utrzymujących mniej niż 500 sztuk kurcząt, gospodarstw, w których są utrzymywane wyłącznie stada hodowlane, wylęgarni oraz gospodarstw stosujących ekstensywny chów ściółkowy lub ekologiczny zgodnie z obowiązującym prawem wspólnotowym, tj. rozporządzeniem Komisji (EWG) nr 1538/91 i rozporządzeniem Rady (EWG) nr 2092/91. Dyrektywa Rady 2007/43/WE określa minimalne wymagania dotyczące warunków utrzymywania kurcząt w celu pozyskiwania mięsa, w tym ustala maksymalne zagęszczenie hodowli w gospodarstwie lub kurniku w wysokości 33 kg/m², przy czym przepisy dyrektywy zezwalają na zwiększenie zagęszczenia do 39 kg/m² lub maksymalnie do 42 kg/m², w przypadku spełnienia przez podmiot utrzymujący kurczęta dodatkowych wymagań określonych w załącznikach do tej dyrektywy. Osoby opiekujące się kurczętami będą zobowiązane do odbycia szkoleń w zakresie obejmującym znajomość przepisów oraz zagadnień związanych z dobrostanem kurcząt.

Zgodnie z przepisami dyrektywy z obowiązku odbycia szkolenia mogą być zwolnieni posiadacze kurników, w których utrzymywane są kurczęta brojlery, jeżeli samodzielnie sprawują nad tymi kurczętami opiekę, lub jeżeli opiekę tę sprawują osoby posiadające w dniu wejścia w życie przepisów ustawy kwalifikacje wynikające z nabytej wiedzy lub praktycznego doświadczenia. Państwa członkowskie są obowiązane do ustanowienia odpowiedniego systemu kontroli i zatwierdzania tych szkoleń. Przepisy dyrektywy nakładają na państwa członkowskie także obowiązek przekazywania corocznych sprawozdań opartych na monitorowaniu reprezentatywnej próbki stad kurcząt poddawanych ubojowi oraz sprawozdań z kontroli przeprowadzonych przez właściwy organ w miejscach utrzymywania kurcząt brojlerów wraz ze wskazaniem podjętych działań.

W związku z powyższym jest konieczna zmiana ustawy o ochronie zwierząt oraz zmiana przepisów zawartych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 września 2003 r. w sprawie minimalnych warunków utrzymywania poszczególnych gatunków zwierząt w zakresie obejmującym wdrożenie przepisów dyrektywy Rady 2007/43/WE.

W projektowanej ustawie proponuje się zdefiniować pojęcie kurczenia brojlera na potrzeby wprowadzanej regulacji.

Ponadto, mając na względzie realizację zapowiedzi Prezesa Rady Ministrów w zakresie zniesienia przepisów uciążliwych dla obywateli i przedsiębiorstw, uchylenia zbędnych przepisów prawa oraz ich istotnego uproszczenia, proponuje się zmienić treść upoważnienia ustawowego zawartego w art. 12 ust. 7 ustawy zobowiązującego ministra właściwego do spraw rolnictwa do wydania rozporządzenia określającego minimalne warunki utrzymywania poszczególnych gatunków zwierząt gospodarskich, rozdzielając to upoważnienie na:

- 1) obligatoryjne, zobowiązujące ministra właściwego do spraw rolnictwa do określenia minimalnych warunków utrzymywania zwierząt gospodarskich w zakresie dotyczącym przejścia przepisów Unii Europejskiej wyłącznie w odniesieniu do gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy dotyczące warunków utrzymania zostały ustanowione w prawie UE,
- 2) fakultatywne, umożliwiające wydanie ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa rozporządzenia określającego minimalne normy utrzymywania pozostałych gatunków zwierząt gospodarskich, jeżeli uzna to za konieczne.

W związku z tym, że ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa został powierzony zakres spraw dotyczący ochrony zwierząt oraz ich dobrostanu, minister ten powinien wydać rozporządzenia dotyczące warunków utrzymywania zwierząt gospodarskich bez porozumienia z ministrem właściwym do spraw środowiska. W tym przypadku wystarczające będzie uzgadnianie projektów tych aktów prawnych w ramach uzgodnień międzyresortowych.

Ponadto regulacje prawne wykraczające poza zakres określony w zharmonizowanym prawie wspólnotowym są odbierane przez podmioty (rolników), jako jeden z elementów dyskryminujących i utrudniających dostęp do europejskiego rynku na skutek podnoszenia kosztów produkcji wynikających z dodatkowych wymagań, jakich nie ponoszą podmioty w innych państwach członkowskich UE.

Proponuje się dodać w projekcie po art. 12 ustawy art.12a – 12j, w których zostaną określone zasady utrzymywania kurcząt brojlerów w celu pozyskiwania mięsa (zgodnie z dyrektywą Rady nr 2007/43/WE), obowiązki podmiotów utrzymujących kurczęta brojlery, a także zostaną wskazane organy właściwe do kontroli gospodarstw i zakres ich kompetencji.

W art. 12a projektu określono warunki, które muszą spełnić opiekunowie kurcząt brojlerów. Proponuje się, aby opiekunami kurcząt brojlerów były osoby, które ukończą szkolenie w zakresie określonym w ustawie. Ponadto proponuje się uznać za wystarczające wcześniej nabyte i udokumentowane kwalifikacje w tym zakresie w stosunku do osób, które przed wejściem w życie ustawy sprawowały opiekę nad kurczętami brojlerami nieprzerwanie od dnia 1 maja 2004 r. do dnia 30 czerwca 2010 r., osób, które odbyły szkolenia z zakresu warunków utrzymywania zwierząt gospodarskich w okresie od dnia 1 maja 2004 r. do dnia 30 czerwca 2010 r., i posiadają zaświadczenie potwierdzające odbycie takiego szkolenia. Proponuje się także, aby opiekunami kurcząt brojlerów mogli być właściciele gospodarstw, w których są utrzymywane kurczęta brojlery oraz absolwenci szkół prowadzących kształcenie w zawodach ujętych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, o której mowa w art. 24 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) związanych z chowem lub hodowlą zwierząt. Dotyczy to również absolwentów Technikum Pszczelarskiego, gdyż program nauczania realizowany w tym technikum w ramach przedmiotu „produkcja rolnicza” obejmuje zagadnienia związane z chowem, hodowlą i dobrostanem wszystkich gatunków zwierząt gospodarskich. Opiekunami zwierząt będą mogli być również absolwenci szkół wyższych na kierunku weterynaria, zootechnika lub rolnictwo.

Takie rozstrzygnięcie pozwoli na zachowanie praw nabytych osób, które posiadają wiedzę i umiejętności w zakresie opieki nad kurczętami brojlerami wynikające z praktyki, odbytych szkoleń lub posiadanego wykształcenia.

W art. 12b projektu określono tryb i warunki udzielania podmiotom przez wojewódzkich lekarzy weterynarii upoważnień do prowadzenia szkoleń oraz określono zakres, jaki powinien być zawarty w szczegółowym programie szkolenia. Proponuje się, aby wojewódzki lekarz weterynarii, w drodze decyzji, udzielał zgody na prowadzenie szkolenia, po przedstawieniu przez podmiot zamierzający prowadzić szkolenia szczegółowego programu szkolenia, planu realizacji szkolenia, listy osób, które będą prowadziły takie szkolenia. Określono również tryb cofania przez wojewódzkiego lekarza weterynarii upoważnienia do prowadzenia szkolenia oraz upoważniono ministra właściwego do spraw rolnictwa do określenia, w drodze rozporządzenia, warunków, jakie powinny spełniać podmioty upoważnione do prowadzenia szkoleń oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tego szkolenia.

W art. 12c projektu zobowiązuje się posiadaczy kurników lub opiekunów kurcząt brojlerów do przekazywania osobom wykonującym czynności związane z utrzymywaniem kurcząt brojlerów informacji i instrukcji dotyczących wymagań związanych z dobrostanem kurcząt podczas ich utrzymywania, wyłapywania, załadunku oraz uśmiercania.

W art. 12d projektu określono warunki, po spełnieniu których będzie możliwe zwiększenie obsady kurcząt brojlerów ponad dopuszczalną normę. Przepisy tego artykułu zobowiązują posiadaczy kurników lub opiekunów kurcząt brojlerów do powiadamiania właściwych organów Inspekcji Weterynaryjnej o zamiarze zwiększenia obsady na 15 dni przed umieszczeniem stada w kurniku oraz do dołączania dodatkowych informacji dotyczących, m.in. wskaźników śmiertelności, w przypadku wysłania kurcząt brojlerów do ubojni. W art. 12e projektu upoważnia się ponadto ministra właściwego do spraw rolnictwa do wydania rozporządzenia, w którym zostanie określony jednolity i obiektywny sposób ustalania zagęszczenia kurcząt brojlerów utrzymywanych w kurniku w przeliczeniu na 1m² powierzchni użytkowej.

W art. 12f projektu nakłada się na posiadaczy kurników lub opiekunów kurcząt brojlerów obowiązek prowadzenia dla każdego kurnika dokumentacji dotyczącej liczby wprowadzonych do tego kurnika kurcząt brojlerów, powierzchni użytkowej, nazwy mieszańca kurcząt brojlerów, jeżeli jest ona znana, liczby padłych kurcząt brojlerów stwierdzonej podczas każdej kontroli z podaniem przyczyn śmierci, liczby kurcząt brojlerów uśmierconych z podaniem przyczyn uśmiercenia, liczby kurcząt brojlerów pozostałych w stadzie po sprzedaży lub po uśmierceniu. Postanawia się, że dokumentacja ta ma być przechowywana przez trzy lata od dnia umieszczenia kurcząt brojlerów w kurniku i udostępniana powiatowemu lekarzowi weterynarii.

W art. 12g projektu wprowadza się obowiązek gromadzenia w ubojni, pod nadzorem urzędowego lekarza weterynarii, danych dotyczących wskaźników śmiertelności w gospodarstwach i kurnikach, z których pochodzą kurczęta poddawane ubojowi oraz liczby kurcząt brojlerów padłych podczas transportu do ubojni. Urzędowy lekarz weterynarii na podstawie tych danych oraz wyników badania poubojowego dokonuje oceny wyników i w przypadku, gdy ocena ta wskazuje na niski poziom dobrostanu kurcząt brojlerów, przekazuje informacje o tych wynikach posiadaczowi kurnika lub opiekunowi oraz powiatowemu lekarzowi weterynarii właściwemu ze względu na lokalizację kurnika, w którym są utrzymywane kurczęta brojlery. W takich przypadkach posiadacze kurników lub

opiekunowie pod nadzorem powiatowego lekarza weterynarii powinni podjąć działania mające na celu poprawę dobrostanu kurcząt brojlerów.

W art. 12h projektu wskazano powiatowego lekarza weterynarii jako organ upoważniony do przeprowadzania kontroli gospodarstw utrzymujących kurczęta brojlery w celu weryfikacji zgodności z wymaganiami określonymi w przepisach krajowych wdrażających dyrektywę 2007/43/WE. Powiatowy lekarz weterynarii został zobowiązany do przekazywania informacji o wynikach tych kontroli Głównemu Lekarzowi Weterynarii, za pośrednictwem wojewódzkiego lekarza weterynarii. Kontrole te powinny być przeprowadzane na odpowiedniej partii kurcząt brojlerów zgodnie z przepisami rozporządzenia (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt (Dz. Urz. UE L 165 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 200). Ponadto powiatowy lekarz weterynarii przekazuje informacje o wynikach badań poubojowych kurcząt brojlerów oraz o działaniach mających na celu poprawę dobrostanu kurcząt brojlerów.

Na podstawie informacji przekazywanych przez powiatowych lekarzy weterynarii Główny Lekarz Weterynarii został zobowiązany w art. 12i projektu do przekazywania Komisji Europejskiej sprawozdań z monitorowania wybranych stad kurcząt brojlerów poddawanych ubojowi w okresie 12 miesięcy oraz do przekazywania corocznych sprawozdań z kontroli przeprowadzanych w gospodarstwach, w których są utrzymywane kurczęta brojlery wraz z wykazem podjętych działań mających na celu poprawę dobrostanu kurcząt brojlerów.

W art. 12j projektu proponuje się, aby postanowienia zawarte we wdrażanej dyrektywie, dotyczące chowu kurcząt brojlerów nie dotyczyły gospodarstw, w których liczba utrzymywanych kurcząt brojlerów jest mniejsza niż 500 sztuk, gospodarstw utrzymujących wyłącznie stada hodowlane, stad hodowlanych w gospodarstwach utrzymujących zarówno stada hodowlane, jak i stada produkcyjne, zakładów wylęgu drobiu, kurcząt utrzymywanych w systemie ekstensywnego chowu ściółkowego z dostępem do wolnego wybiegu, o których mowa w rozporządzeniu Komisji (EWG) nr 1538/91 z dnia 5 czerwca 1991 r. wprowadzającym szczegółowe przepisy wykonawcze do rozporządzenia Rady (EWG) nr 1906/90 w załączniku IV w lit. b – e oraz kurcząt utrzymywanych zgodnie z metodami produkcji ekologicznej w sposób określony w rozporządzeniu Rady (WE) nr 834/2007.

Proponuje się ponadto dodanie w projekcie art. 37d wprowadzającego karę grzywny nakładaną na posiadaczy kurników, którzy zatrudniają do opieki nad kurczętami brojlerami osoby nieposiadające kwalifikacji określonych w ustawie, zwiększenia obsady kurcząt wbrew wymaganiom określonym w art. 12d projektowanej ustawy oraz w przypadku braku dokumentacji lub prowadzenia tej dokumentacji niezgodnie z przepisami, oraz w przypadku braku dokumentacji przekazywanej wraz z kurczętami brojlerami wysyłanymi do ubojni z kurników o zwiększonym zagęszczeniu.

Ponadto proponuje się w projektowanej ustawie zmianę dotychczasowego brzmienia art. 2, która ma na celu objęcie przepisami ustawy zwierząt dotychczas nie wymienionych w tym artykule, tj. objęcie tymi przepisami wyłącznie zwierząt kręgowych. Obecnie w art. 2 ustawy jest określony enumeratywnie zakres spraw regulowanych ustawą z pominięciem niektórych istotnych grupy zwierząt, takich jak zwierzęta laboratoryjne, doświadczalne oraz ryby hodowlane. W związku z tym ww. zwierzęta, jak również inne zwierzęta kręgowe niewymienione w ustawie, powinny zostać objęte jej przepisami. Ochrona zwierząt bezkręgowych jest realizowana na podstawie przepisów zawartych w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880, z późn. zm.).

Proponuje się także, aby w art. 12 projektu ustawy uchylić ust. 6. Przepis zawarty w tym ustępie wprowadza zakaz importu zwierząt i produktów zwierzęcych uzyskanych w wyniku chowu lub hodowli z naruszeniem przepisów ustawy. Od dnia przystąpienia Polski do Unii Europejskiej przepis ten może być stosowany wyłącznie do państw trzecich. Zasady przywozu (importu) zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego są zawarte w prawie wspólnotowym wdrożonym w tym zakresie do prawa krajowego w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342), ustawie z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego (Dz. U. z 2006 r. Nr 17, poz. 127, z późn. zm.) oraz w ustawie z dnia 27 sierpnia 2003 r. o weterynaryjnej kontroli granicznej (Dz. U. Nr 165, poz. 1590, z późn. zm.). Obecnie obowiązujące przepisy zezwalają na przywóz (import) zwierząt i produktów tylko z tych państw trzecich lub ich części, które zostały wpisane na listy ogłaszane przez Komisję Europejską. Wpis na listę jest możliwy po spełnieniu m.in. wymagań dotyczących dobrostanu zwierząt oraz poddaniu się przez państwa trzecie urzędowym kontrolom stwierdzającym zgodność z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia i dobrostanu zwierząt. W związku z tym nie jest zasadne pozostawianie w ustawie o ochronie zwierząt przepisu obejmującego zakres znacznie węższy (przepis dotyczy jedynie warunków

utrzymywania zwierząt) niż wymienione regulacje, w praktyce niemożliwego do egzekucji na podstawie tej ustawy.

Proponuje się także zmianę brzmienia odnośnika nr 1 ustawy w związku z tym, że jego obecna treść zawiera odesłanie do dyrektywy wdrożonej w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Zmiana ma charakter porządkowy i nadaje odnośnikowi nr 1 do ustawy treść zgodną ze stanem faktycznym.

W art. 2 projektu zawarto przepis przejściowy zachowujący w mocy dotychczasowe przepisy wydane na podstawie art. 12 ust. 7 ustawy o ochronie zwierząt do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie zmienionego upoważnienia ustawowego nie dłużej niż do dnia 30 czerwca 2010 r.

W art. 3 projektowanej ustawy proponuje się, aby weszła ona w życie z dniem 30 czerwca 2010 r. z wyjątkiem zmian zawartych w art. 1 pkt 1 – 4, które powinny wejść w życie 14 dni od dnia ogłoszenia. Termin wejścia w życie projektowanej ustawy z dniem 30 czerwca 2010 r. wynika z terminu wejścia w życie przepisów dyrektywy Rady 2007/43/WE.

Projekt ustawy ma na celu wdrożenie przepisów dyrektywy Rady 2007/43/WE z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie ustanowienia minimalnych zasad dotyczących ochrony kurcząt utrzymywanych z przeznaczeniem na produkcję mięsa (Dz. Urz. UE L 182 z 12.07.2007, str. 19) oraz nie zawiera przepisów technicznych. W związku z tym projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji określonej w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 1039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Projekt ustawy jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt został umieszczony w programie prac legislacyjnych Rady Ministrów w II półroczu 2008 r. dotyczącym projektów ustaw.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt niniejszej ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. W Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi zostały również udostępnione wszelkie dokumenty dotyczące prac nad projektem. Nie zgłoszono zainteresowania pracami nad projektem ustawy w trybie art. 7 ww. ustawy.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana ustawa

Projektowana ustawa będzie oddziaływać na następujące podmioty:

- 1) gospodarstwa utrzymujące kurczęta brojlery,
- 2) podmioty zajmujące się prowadzeniem szkoleń,
- 3) Inspekcję Weterynaryjną.

Biorąc pod uwagę, że projektowana ustawa zwalnia z obowiązku odbywania szkoleń osoby, które sprawowały opiekę nad kurczętami nieprzerwanie od dnia 30 czerwca 2009 r. do dnia 30 czerwca 2010 r., posiadaczy kurników, w których są utrzymywane kurczęta brojlery, osoby posiadające wykształcenie rolnicze i osoby, które uczestniczyły w szkoleniach w zakresie warunków utrzymywania zwierząt gospodarskich organizowanych po dniu 1 maja 2004 r., należy uznać, że liczba osób, które powinny uczestniczyć w szkoleniach po wejściu w życie ustawy będzie niewielka. W praktyce obowiązek szkoleń będzie dotyczył osób zatrudnianych do opieki nad kurczętami brojlerami po raz pierwszy.

2. Wpływ projektowanej ustawy na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Projektowana ustawa nie spowoduje skutków finansowych dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Wprowadzenie sankcji karnej w art. 37d projektu ustawy w postaci grzywny nakładanej na posiadaczy kurników w przypadku zatrudniania do opieki nad kurczętami brojlerami osób nieposiadających kwalifikacji określonych w ustawie, zwiększenia obsady kurcząt wbrew wymaganiom ustawowym, braku właściwej dokumentacji lub prowadzenia tej dokumentacji niezgodnie z przepisami oraz w przypadku braku dokumentacji dołączanej do kurcząt brojlerów wysyłanych do ubojni z kurników o zwiększonej obsadzie może przynieść ewentualne wpływy do budżetu państwa. Wysokość wpływów z egzekucji grzywien za ww. wykroczenia do budżetu jest trudna do oszacowania, gdyż będzie ona uzależniona od liczby wykroczeń wykrytych przez organ nadzoru oraz od skuteczności egzekucji nałożonych grzywien. Ewentualny dochód budżetu związany z egzekucją tych grzywien będzie dotyczył budżetu w 2010 r., co wynika z terminu wejścia w życie przepisów ustawy.

3. Wpływ projektowanej ustawy na rynek pracy

Projektowana ustawa nie ma wpływu na rynek pracy.

4. Wpływ projektowanej ustawy na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wejście w życie nowych przepisów dotyczących dobrostanu kurcząt brojlerów może skutkować spadkiem produkcji mięsa drobiowego, a równocześnie pogorszeniem warunków dla producentów z Unii Europejskiej, w tym z Rzeczypospolitej Polskiej, w stosunku do producentów z państw trzecich, którzy nie będą zobowiązani do stosowania określonych dyrektywą wymagań. Zasadne jest, aby koszty szkoleń zostały poniesione przez uczestników tych szkoleń. Koszty szkoleń na obecnym etapie prac są trudne do oszacowania, tym bardziej, że w projektowanej ustawie, w związku z uznaniem praw nabytych w zakresie dotyczącym kwalifikacji, nie przewiduje się konieczności prowadzenia takich szkoleń na szerszą skalę. Przepisy projektowanej ustawy pozwalają na organizowanie takich szkoleń wszystkim podmiotom, które spełnią warunki określone w ustawie do ich prowadzenia. Nie wykluczono możliwości organizowania takich szkoleń przez podmioty, które zapewnią sobie częściowe lub całkowite finansowanie takich szkoleń z funduszy Unii Europejskiej.

5. Wpływ projektowanej ustawy na sytuację i rozwój regionalny

Projektowana ustawa nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

6. Konsultacje

W ramach konsultacji projekt ustawy został przesłany Prezesowi Krajowej Rady Izb Rolniczych, Krajowemu Związkowi Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych, Sekretariatowi Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, Związkowi Zawodowemu Rolników „Ojczyzna”, Radzie Gospodarki Żywnościowej, Federacji Branżowych Związków Producentów Rolnych, NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność”, Związkowi Zawodowemu Rolnictwa „Samoobrona”, Związkowi Zawodowemu Rolników Rzeczypospolitej „Solidarni”, Zarządowi Głównemu Związku Zawodowego Pracowników Rolnictwa RP, Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych „LEWIATAN”, Konfederacji Pracodawców Polskich, Federacji Związków Pracodawców-Dzierżawców i Właścicieli

Rolnych, Głównemu Inspektoratowi Weterynarii, Państwowemu Instytutowi Weterynaryjnym – Państwowemu Instytutowi Badawczemu w Puławach, Instytutowi Zootechniki – Państwowemu Instytutowi Badawczemu w Krakowie, Instytutowi Genetyki i Hodowli Zwierząt PAN w Jastrzębcu, Krajowemu Centrum Hodowli Zwierząt, Krajowej Izbie Lekarsko-Weterynaryjnej, Ogólnopolskiemu Związkowi Zawodowemu Lekarzy Weterynarii Inspekcji Weterynaryjnej, Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” Pracowników Weterynarii, Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Lekarzy Weterynarii Wolnej Praktyki „Medicus Veterinarius”, Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Techników Weterynarii „ESKULAP”, Krajowej Izbie Producentów Drobiu i Pasz, Polskiemu Związkowi Zrzeszeń Hodowców i Producentów Drobiu, Krajowej Radzie Drobiarstwa – Izba Gospodarcza w Warszawie, Krajowemu Związkowi Hodowców Królików, Polskiej Federacji Związków Hodowców Szynszyli, Polskiemu Związkowi Hodowców Królików, Ogólnopolskiemu Związkowi Zrzeszeń Hodowców i Producentów Przepiórek, Polskiemu Związkowi Hodowców Strusi, Polskiemu Związkowi Branżowemu Hodowców Jeleniowatych, Polskiemu Związkowi Hodowców i Producentów Gęsi, Polskiemu Związkowi Hodowców i Producentów Zwierząt Futerkowych, Polskiemu Związkowi Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej „POL SUS”, Polskiej Federacji Hodowców Bydła i Producentów Mleka, Polskiemu Związkowi Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego, Polskiemu Zrzeszeniu Producentów Bydła Mięsnego, Polskiemu Związkowi Owczarskiemu, Polskiemu Związkowi Hodowców Koni, Business Centre Club, Towarzystwu Opieki nad Zwierzętami, Ogólnopolskiemu Towarzystwu Ochrony Zwierząt OTOZ – „Animals”, Fundacji „Zwierzęta i My”, Fundacji Międzynarodowy Ruch na Rzecz Zwierząt VIVA!, Klubowi „Gaja” Stowarzyszeniu Ekologiczno-Kulturalnemu, Stowarzyszeniu Przyjaciół Zwierząt AMICUS, Polskiej Lidze Ochrony Zwierząt, Fundacji Pegazus, Polskiemu Związkowi Producentów, Eksporterów i Importerów Mięsa, Stowarzyszeniu Rzeźników i Wędliniarzy oraz Unii Producentów i Pracodawców Przemysłu Mięsnego UPEMI.

Uwagi do projektu ustawy nadesłały: Krajowa Izba Producentów Drobiu i Pasz w Poznaniu, Krajowa Rada Izb Rolniczych, Fundacja VIVA! – Akcja dla Zwierząt, Stowarzyszenie Ekologiczno-Kulturalne Klub „Gaja”, Polski Związek Hodowców Koni, Państwowy Instytut Weterynaryjny – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach oraz Instytut Zootechniki – Państwowy Instytut Badawczy w Krakowie.

Uwzględniono uwagi Krajowej Izby Producentów Drobiu i Pasz w Poznaniu w zakresie dotyczącym zmiany brzmienia pojęcia definiowanego w art. 1 pkt 3,

wprowadzając zamiast wyrazu „brojlery” wyraz „kurczęta brojlery” oraz określono w uzasadnieniu do projektowanej ustawy skutki wprowadzanych przepisów dla sektora produkcji mięsa drobiowego w kontekście konkurencji z produkcją takiego mięsa w państwach trzecich. Uwzględniono także częściowo uwagi Krajowej Rady Izb Rolniczych oraz Instytutu Zootechniki – Państwowego Instytutu Badawczego w Krakowie w zakresie dotyczącym zwolnienia z obowiązkowych szkoleń osób, które odbyły przed wejściem w życie przepisów ustawy szkolenia obejmujące warunki utrzymywania zwierząt gospodarskich. Została także uwzględniona uwaga Stowarzyszenia Ekologiczno-Kulturalnego Klub „Gaja” dotycząca wejścia w życie przepisów art. 1 pkt 2 projektowanej ustawy, tj. przyjęcie 14-dniowej *vacatio legis* w odniesieniu do tego przepisu oraz uwaga Państwowego Instytutu Weterynaryjnego – Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach dotycząca redakcji art. 3 projektowanej ustawy.

Nie przyjęto pozostałych uwag zgłoszonych przez podmioty uczestniczące w konsultacjach społecznych dotyczących szkoleń osób opiekujących się kurczętami brojlerami, które wykraczały poza merytoryczną treść projektowanej regulacji oraz uwag nie mających wpływu na prawidłowe wdrożenie przepisów dyrektywy Rady (WE) nr 2007/43.

23/12/BS

4)

**URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ**

**SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU**

Mikołaj Dowgielewicz

Min.MD/5094/08/DP/szs

Warszawa, dnia 15 grudnia 2008 r.

**Pan Maciej Berek
Sekretarz Rady Ministrów**

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt, wyrażona na podstawie art. 9 pkt 3 w związku z art. 2 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2a ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494, z późn. zm.) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej Mikołaja Dowgielewicza

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z przedłożonym projektem ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt (pismo nr RM-10-237/08) pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Marek Sawicki

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

GABINET
SEKRETARZA RADY MINISTRÓW

.....dnia 15 grudnia 2008 r.

PROJEKT

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾

z dnia ..... 2009 r.

w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu zwierząt gospodarskich gatunków, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej²⁾

Na podstawie art. 12 ust. 7 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2003 r. Nr 106, poz. 1002 z późn. zm.³⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa wymagania i sposób postępowania przy utrzymywaniu cieląt, świń, kur niosek oraz kurcząt utrzymywanych z przeznaczeniem na produkcję mięsa, zwanych dalej „kurczętami brojlerami”.

§ 2. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) cielę - młode zwierzę z gatunku bydło domowe (*Bos taurus*), bez względu na płeć, w wieku od dnia urodzenia do 6. miesiąca życia;
- 2) knur - samca świni, który osiągnął dojrzałość płciową i jest przeznaczony do celów rozplodowych;
- 3) loszka - samicę świni, po osiągnięciu dojrzałości płciowej do pierwszego wyproszenia;
- 4) locha - samicę świni po pierwszym wyproszeniu:
  - a) między okresem okołoporodowym a odsadzeniem prosiąt albo
  - b) w okresie między odsadzeniem prosiąt a okresem okołoporodowym;

- 5) prosię - młodą świnię, bez względu na jej płeć, w wieku od urodzenia do odsadzenia;
- 6) warchlak - młodą świnię, w wieku od odsadzenia do ukończenia 10. tygodnia życia;
- 7) gniazdo - wydzielone miejsce przeznaczone do znoszenia jaj, w którym podłoga jest wykonana w sposób uniemożliwiający kurze kontakt z drucianą siatką;
- 8) gniazdo grupowe - gniazdo bez wewnętrznych przegród umożliwiające jednoczesne znoszenie jaj grupie ptaków;
- 9) system bateryjny - zespół klatek o jednakowych wymiarach i konstrukcji, ustawionych obok siebie jednopoziomowo lub wielopoziomowo;
- 10) klatka - zamkniętą przestrzeń, której podłoga znajduje się powyżej poziomu posadzki w pomieszczeniu inwentarskim;
- 11) kura nieśna - dorosłego ptaka płci żeńskiej z gatunku Gallus gallus, który osiągnął dojrzałość nieśną i jest utrzymywany w celu produkcji jaj nieprzeznaczonych do wylęgu;
- 12) ściółka - suchy, miękki, dobrze nasiąkający materiał, w szczególności słomę lub trociny, kładziony na podłogę w pomieszczeniach inwentarskich w celu zapewnienia zwierzętom uczucia suchości i ciepła oraz stwarzający im warunki dla spełnienia potrzeb etologicznych;
- 13) świnia - zwierzę z gatunku świnia domowa (sus domestica), bez względu na wiek, przeznaczone do celów hodowlanych lub do tuczu;
- 14) tucznik - młodą świnię przeznaczoną do tuczu, bez względu na jej płeć, w wieku od ukończenia 10. tygodnia życia do dnia uboju;
- 15) loszka hodowlana - młodą samicę świni, przeznaczoną do celów rozplodowych, w wieku od ukończenia 10. tygodnia życia do pierwszego wyproszenia;
- 16) knurek hodowlany - młodego samca świni, przeznaczonego do celów rozplodowych, w wieku od ukończenia 10. tygodnia życia do pierwszego krycia;
- 17) gospodarstwo - miejsce produkcji, w którym utrzymywane są zwierzęta;
- 18) kurnik - budynek gospodarstwa, w którym utrzymywane jest stado kurcząt brojlerów lub kur nieśnych;
- 19) powierzchnia użytkowa - powierzchnię wyłożoną ściółką stale dostępną dla kurcząt brojlerów;

- 20) zagęszczenie obsady - łączną masę żywych kurcząt brojlerów, utrzymywanych jednocześnie w danym kurniku, w przeliczeniu na metr kwadratowy powierzchni użytkowej;
- 21) stado - grupę kurcząt brojlerów lub kur nieśnych, które jednocześnie są utrzymywane w danym kurniku.

§ 3. 1. Cielęta, świnię, kury oraz kurczęta brojlery utrzymuje się:

- 1) w pomieszczeniu inwentarskim;
- 2) w systemie otwartym, z wyjątkiem kur nieśnych do ukończenia 6. tygodnia życia oraz kurcząt brojlerów.

2. Zwierzętom gospodarskim utrzymywanym w systemie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, zapewnia się możliwość ochrony przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi i zwierzętami drapieżnymi.

§ 4. 1. Utrzymujący zwierzęta gospodarskie zapewnia im opiekę i właściwe warunki utrzymywania, uwzględniając minimalne normy powierzchni w zależności od systemów utrzymywania.

2. Zwierzęta gospodarskie utrzymuje się w warunkach:

- 1) nieszkodliwych dla ich zdrowia oraz niepowodujących urazów i uszkodzeń ciała lub cierpień;
- 2) zapewniających im swobodę ruchu, a w szczególności kładzenia się, wstawania oraz leżenia;
- 3) umożliwiających kontakt wzrokowy z innymi zwierzętami.

3. Loszki i lochy w tygodniu poprzedzającym przewidywany termin prosięcia oraz w okresie prosięcia się mogą być utrzymywane w warunkach, w których nie mają kontaktu wzrokowego z innymi zwierzętami.

§ 5. 1. Pomieszczenia inwentarskie dla zwierząt gospodarskich oświetla się, przystosowanym dla danego gatunku zwierząt, światłem sztucznym lub zapewnia dostęp światła naturalnego.

2. W przypadku gdy oświetlenie sztuczne stosuje się w pomieszczeniach inwentarskich, w których są utrzymywane cielęta, pomieszczenia te oświetla się w czasie odpowiadającym normalnemu dostępowi światła naturalnego - co najmniej

jednak między godziną 9⁰⁰ a 17⁰⁰.

3. W przypadku stosowania oświetlenia naturalnego w pomieszczeniach inwentarskich, w których są utrzymywane kury nieśne, okna rozmieszcza się w sposób umożliwiający równomierne oświetlenie całego pomieszczenia.

4. W przypadku gdy oświetlenie sztuczne stosuje się w pomieszczeniach inwentarskich, w których są utrzymywane kury nieśne, pomieszczenia te oświetla się w rytmie dobowym tak, aby około 1/3 doby stanowiło nieprzerwany okres ciemności oraz występowały okresy przyciemnienia odpowiadające zmierzchowi.

5. Pomieszczenia inwentarskie, w których są utrzymywane kurczęta brojlery, wyposaża się w oświetlenie sztuczne oświetlające przynajmniej 80 % powierzchni użytkowej, o intensywności co najmniej 20 lux, mierzonej na poziomie oka ptaka.

6. W pomieszczeniach inwentarskich, w których są utrzymywane kurczęta brojlery, dopuszcza się czasowe ograniczenie poziomu natężenia oświetlenia wynikające z zalecenia lekarza weterynarii.

7. W terminie 7. dni od dnia umieszczenia kurcząt brojlerów w kurniku, a także w terminie 3. dni przed przewidywanym dniem uboju oświetlenie powinno być dostosowane do 24. godzinnego rytmu z okresami zaciemnienia trwającymi co najmniej 6. godzin ogółem, z co najmniej jednym okresem nieprzerwanego zaciemnienia trwającym przynajmniej 4. godziny z wyłączeniem okresów przyciemnienia.

5. Świnie utrzymuje się w pomieszczeniach inwentarskich oświetlonych przez nie mniej niż 8 godzin dziennie światłem o natężeniu co najmniej 40 lux.

§ 6. 1. Utrzymujący zwierzęta gospodarskie, z wyjątkiem kurcząt brojlerów, powinien doglądać je co najmniej raz dziennie.

2. Kurczęta brojlery powinny być dogłądane co najmniej dwa razy dziennie, przy czym szczególną uwagę należy zwracać na symptomy wskazujące na obniżony poziom dobrostanu lub zdrowia zwierząt.

3. Kurczęta brojlery, które mają poważne obrażenia lub wykazują wyraźne objawy zaburzeń zdrowotnych, takie jak trudności w chodzeniu, poważne puchliny brzuszne lub wady rozwojowe, oraz które mogą cierpieć, powinny być poddane leczeniu lub natychmiastowemu ubojowi. W razie konieczności należy skontaktować się z lekarzem weterynarii.

4. Pomieszczenia inwentarskie wyposaża się w stałe lub przenośne oświetlenie umożliwiające ich kontrolę i dogładanie zwierząt o każdej porze.

§ 7. 1. Pomieszczenia dla zwierząt gospodarskich, ich wyposażenie oraz sprzęt używany przy utrzymywaniu zwierząt gospodarskich:

- 1) wykonuje się z materiałów nieszkodliwych dla zdrowia zwierząt oraz nadających się do czyszczenia i dezynfekcji;
- 2) czyści się i dezynfekuje.

2. Odchody zwierząt oraz niezjedzone resztki pasz usuwa się z pomieszczeń inwentarskich tak często, aby uniknąć wydzielania się nieprzyjemnych woni, zanieczyszczenia paszy lub wody, oraz zabezpiecza się je przed muchami i gryzoniami.

3. Wyposażenie i sprzęt przeznaczone do karmienia i pojenia zwierząt gospodarskich wykonuje się i umieszcza w sposób minimalizujący możliwość zanieczyszczenia paszy lub wody oraz ułatwiający bezkonfliktowy dostęp zwierząt do paszy i wody.

4. Wyposażenie i sprzęt w pomieszczeniach inwentarskich dla zwierząt gospodarskich powinny być tak skonstruowane, umieszczone, obsługiwane i utrzymywane, aby powodowały jak najmniejszy poziom hałasu.

5. Wyposażenie i sprzęt w pomieszczeniach inwentarskich dla zwierząt gospodarskich sprawdza się co najmniej raz dziennie, a wykryte usterki niezwłocznie usuwa.

6. Podłoga w pomieszczeniach inwentarskich dla zwierząt gospodarskich powinna być twarda, równa i stabilna, a jej powierzchnia gładka i nieśliska.

§ 8. 1. W pomieszczeniach inwentarskich dla zwierząt gospodarskich obieg powietrza, stopień zapylenia, temperatura, względna wilgotność powietrza i stężenie gazów powinny być utrzymane na poziomie nieszkodliwym dla tych zwierząt.

2. W przypadku wyposażenia pomieszczeń, o których mowa w ust. 1, w mechaniczny lub automatyczny system wentylacji, system ten powinien być połączony z:

- 1) systemem alarmowym sygnalizującym awarię systemu wentylacyjnego;
- 2) system wentylacji awaryjnej.

3. W przypadku pomieszczeń, w których utrzymywane są kurczęta brojlery, mechaniczny lub automatyczny system wentylacji powinien działać w sposób zapewniający uniknięcie przegrzania i, w razie konieczności, powinien być połączony z systemami ogrzewania w celu usunięcia nadmiaru wilgoci.

§ 9. Instalację elektryczną w pomieszczeniach inwentarskich dla zwierząt gospodarskich wykonuje się w sposób określony w przepisach Prawa budowlanego.

§ 10. 1. Zwierzętom gospodarskim, z wyjątkiem cieląt i świń do ukończenia 2. tygodnia życia, zapewnia się stały dostęp do wody.

2. Cielętom powyżej 2. tygodnia życia zapewnia się dostęp do wystarczającej ilości wody lub innych płynów.

4. Cielętom, o których mowa w ust. 2, w okresie upałów lub w przypadku choroby zapewnia się stały dostęp do wody.

5. Urządzenia do pojenia są ustawiane i utrzymywane w sposób minimalizujący ryzyko wylewania się wody.

§ 11. Zwierzęta gospodarskie, z wyjątkiem świń, kur nieśnych i kurcząt brojlerów, są karmione co najmniej dwa razy dziennie paszą dostosowaną do ich gatunku, wieku, masy ciała i stanu fizjologicznego.

§ 12. 1. W przypadku utrzymywania cieląt grupowo, gdy nie są one żywione do woli lub z elektronicznych stacji odpasowych, każde cielę powinno mieć zapewniony dostęp do paszy w tym samym czasie.

2. Pasza dla cieląt powinna zawierać ilość żelaza zapewniającą we krwi cieląt poziom hemoglobiny wynoszący co najmniej 4,5 milimol/litr.

3. Pasza dla cieląt powyżej 2 tygodni życia powinna zawierać pasze włókniste, z tym że dawkę tej paszy dla cieląt od 8. do 20. tygodnia życia zwiększa się od 50 do 250 g dziennie.

§ 13. 1. Kury nieśne karmi się co najmniej raz dziennie.

2. Kurczętom brojlerom zapewnia się stały dostęp do paszy albo karmi się je w pewnych odstępach czasu, przy czym nie mogą być one pozbawione paszy w okresie

dłuższym niż 12 godzin przed przewidywaną godziną uboju.

3. Świnie karmi się co najmniej raz dziennie, przy czym świniom utrzymywanym grupowo zapewnia się dostęp do paszy w tym samym czasie.

4. Lochom w okresie między odsadzeniem prosiąt a okresem okołoporodowym i loszkom zapewnia się wystarczającą ilość pokarmu wysokoenergetycznego oraz pokarmu objętościowego lub wysokowłóknistego.

§ 14. 1. Chore lub ranne zwierzę gospodarskie niezwłocznie otacza się opieką, a w razie potrzeby izoluje.

2. Jeżeli stan zdrowia zwierzęcia, o którym mowa w ust. 1, tego wymaga, w pomieszczeniu inwentarskim, gdzie jest ono utrzymywane, powinna znajdować się ściółka.

Rozdział 2

Minimalne warunki utrzymywania cieląt

§ 15. 1. Cielęta w pomieszczeniu inwentarskim utrzymuje się w kojcu:

- 1) grupowo;
- 2) pojedynczo.

2. W przypadku utrzymywania cieląt grupowo powierzchnia kojca, w przeliczeniu na jedną sztukę, powinna wynosić dla cieląt:

- 1) o masie ciała do 150 kg - co najmniej 1,5 m²;
- 2) o masie ciała powyżej 150 do 220 kg - co najmniej 1,7 m²;
- 3) o masie ciała powyżej 220 kg - co najmniej 1,8 m².

3. W przypadku utrzymywania cieląt pojedynczo w kojcu:

- 1) jego wymiary powinny wynosić:
  - a) szerokość - co najmniej wysokość cielęcia w kłębie,
  - b) długość - co najmniej 1,1 długości ciała cielęcia mierzonej od czubka nosa do ogonowej krawędzi guza kulszowego;
- 2) ściany kojca, z wyjątkiem kojca, w którym utrzymywane są chore cielęta, powinny być wykonane w sposób umożliwiający cielętom kontakt wzrokowy i fizyczny.

4. Przepisów ust. 2 i 3 nie stosuje się do:

- 1) gospodarstw utrzymujących mniej niż 6 sztuk cieląt;
- 2) utrzymywania cieląt z matkami.

5. W systemie utrzymywania, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 2, powierzchnia, na której są utrzymywane cielęta, w przeliczeniu na jedną sztukę, powinna wynosić co najmniej 5 m².

6. Cielęta, z wyjątkiem cieląt utrzymywanych w systemie, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 2, dogląda się co najmniej dwa razy dziennie.

7. W przypadku utrzymywania cieląt w pomieszczeniu inwentarskim cielęta do ukończenia 2. tygodnia życia utrzymuje się na ściółce.

8. Powierzchnia legowiska powinna być wygodna, czysta i odwodniona.

§ 16. Każde cielę powinno otrzymać pokarm matki niezwłocznie po urodzeniu, nie później jednak niż przed upływem 6 godzin od urodzenia.

§ 17. Niedopuszczalne jest zakładanie cielętom kagańców.

§ 18. W pomieszczeniach inwentarskich dla cieląt:

- 1) stężenie:
  - a) dwutlenku węgla (CO₂) nie powinno przekraczać 3.000 ppm,
  - b) siarkowodoru (H₂S) nie powinno przekraczać 5 ppm;
- 2) koncentracja amoniaku (NH₃) nie powinna przekraczać 20 ppm.

Rozdział 3

Minimalne warunki utrzymywania świń

§ 19. 1. W gospodarstwach utrzymujących co najmniej 6 świń lub 5 loch z prosiętami, w pomieszczeniu inwentarskim utrzymuje się je w kojcu na ściółce lub bez ściółki:

- 1) pojedynczo;
- 2) grupowo.

2. Świń nie utrzymuje się na uwięzi.

3. W przypadku utrzymywania świń w systemie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2:

- 1) grupuje się zwierzęta o zbliżonym wieku;

2) utrzymujący zwierzęta podejmuje działania minimalizujące agresję i zapobiegające walkom zwierząt, w szczególności te, o których mowa w ust. 4 i § 21.

4. Utrzymywane grupowo świnie chore, zranione, wykazujące cechy agresywne lub atakowane przez inne zwierzęta, czasowo utrzymuje się pojedynczo.

5. Lochy i loszki od 4. tygodnia po pokryciu do tygodnia przed przewidywanym terminem proszenia utrzymuje się grupowo.

6. W przypadku gdy w gospodarstwie utrzymuje się mniej niż 10 sztuk loch lub loszek, o których mowa w ust. 5, można je utrzymywać pojedynczo.

§ 20. 1. Kojec, w którym są utrzymywane lochy i loszki w tygodniu poprzedzającym przewidywany termin proszenia, zaopatruje się w materiał umożliwiający budowę gniazda, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Kojca, w którym są utrzymywane lochy i loszki, w okresie, o którym mowa w ust. 1, nie zaopatruje się w materiał umożliwiający budowę gniazda, jeżeli ze względu na stosowany w gospodarstwie system odprowadzania gnojowicy nie jest to technicznie wykonalne.

3. Prośne lochy i loszki umieszczone w kojcach do proszenia:

- 1) czyści się dokładnie;
- 2) leczy przeciwko zewnętrznym i wewnętrznym pasożytom, jeżeli to konieczne.

4. Powierzchnia kojca do proszenia powinna umożliwiać proszenie naturalne lub zapewniać osobie obsługującej dostęp do zwierzęcia.

5. Kojec powinien być zbudowany w sposób zapewniający prosiętom swobodny dostęp do karmiącej lochy.

6. W przypadku utrzymywania loch z prosiętami:

- 1) kojec wyposaża się w przegrodę zapobiegającą przygnieceniu prosiąt przez lochę;
- 2) w kojcu wydziela się część ze ściółką o powierzchni pozwalającej na jednoczesny odpoczynek prosiąt.

§ 21. Świniom zapewnia się stały dostęp do materiałów i przedmiotów absorbujących ich uwagę, w szczególności słomy, siana, drewna i trocin, o jakości niewywierającej szkodliwego wpływu na zdrowie zwierząt.

§ 22. 1. Prosięta odsadza się nie wcześniej niż w 28. dniu od dnia urodzenia.

2. W przypadku zagrożenia zdrowia lochy lub prosięcia prosięta mogą być odsadzane przed 28. dniem od dnia urodzenia.

3. Prosięta mogą być odsadzane z innej przyczyny niż określona w ust. 2 nie wcześniej niż w 21. dniu od dnia urodzenia, jeżeli po odsadzeniu umieszcza się je w pomieszczeniu inwentarskim:

- 1) uprzednio oczyszczonym i zdezynfekowanym;
- 2) odizolowanym od pomieszczeń inwentarskich, w których są utrzymywane lochy.

§ 23. 1. Świnie poddaje się następującym zabiegom:

- 1) diagnostycznym, terapeutycznym oraz związanym z identyfikacją świń;
- 2) związanym z:
  - a) redukcją kłów u prosiąt i knurów,
  - b) obcinaniem części ogona,
  - c) kastracją samców świń,
  - d) kolczykowaniem nosa, w przypadku utrzymywania świń w systemie, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 2.

2. Redukcję kłów wykonuje się:

- 1) poprzez ich ścieranie lub obcinanie, z pozostawieniem nienaruszonej, gładkiej powierzchni;
- 2) nie później niż w 7. dniu życia prosięcia - u prosiąt.

3. Kastrację samców świń wykonuje się przy zastosowaniu technik niepowodujących rozrywania tkanek.

4. Zabiegi, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a i b, wykonuje się jedynie ze względów bezpieczeństwa świń oraz w celu przeciwdziałania okaleczaniu innych świń.

5. Przed wykonaniem zabiegów, o których mowa w ust. 4, podejmuje się środki zapobiegające okaleczaniu, w szczególności poprzez zmianę warunków utrzymywania.

6. Zabiegi, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b i c, mogą być wykonane u świń po ukończeniu 7. dnia życia, wyłącznie po zastosowaniu długotrwałego znieczulenia.

§ 24. 1. Powierzchnia kojca, o którym mowa w § 19 ust. 1, powinna wynosić w przypadku:

- 1) utrzymywania knurów pojedynczo - co najmniej 6 m²;

- 2) utrzymywania knurów pojedynczo, w przypadku krycia w kojcu - co najmniej 10 m²;
- 3) loch w okresie porodu i odchowu prosiąt ssących - co najmniej 3,5 m²;
- 4) utrzymywania pojedynczo knurów i loszek hodowlanych o masie ciała od 30 do 110 kg - co najmniej 2,7 m².

2. Wymiary kojca, o którym mowa w § 19 ust. 1, w przypadku utrzymywania loch pojedynczo powinny wynosić co najmniej:

- 1) długość - odpowiadać długości zwierzęcia powiększonej o 0,3 m, nie mniej jednak niż 2 m;
- 2) szerokość - 0,6 m.

3. Powierzchnia kojca, o którym mowa w § 19 ust. 1, powinna wynosić, w przeliczeniu na jedną sztukę, w przypadku utrzymywania grupowo:

- 1) knurów - co najmniej 6 m²;
- 2) warchlaków i tuczników o masie ciała:
  - a) do 10 kg - co najmniej 0,15 m²,
  - b) powyżej 10 do 20 kg - co najmniej 0,2 m²,
  - c) powyżej 20 do 30 kg - co najmniej 0,3 m²,
  - d) powyżej 30 do 50 kg - co najmniej 0,4 m²,
  - e) powyżej 50 do 85 kg - co najmniej 0,55 m²,
  - f) powyżej 85 do 110 kg - co najmniej 0,65 m²,
  - g) powyżej 110 kg - co najmniej 1 m²;
- 3) knurków i loszek hodowlanych o masie ciała powyżej 30 do 110 kg - co najmniej 1,4 m²;
- 4) loch - co najmniej 2,25 m², przy czym dla loch prośnych co najmniej 1,3 m² powierzchni kojca powinno stanowić stałe podłoże i nie więcej niż 15 % tego podłoża - otwory odpływowe;
- 5) loszek po pokryciu - co najmniej 1,64 m², przy czym co najmniej 0,95 m² powierzchni kojca powinno stanowić stałe podłoże i nie więcej niż 15 % tego podłoża - otwory odpływowe.

4. Powierzchnia kojca, o której mowa w ust. 3 pkt 4 i 5, w przypadku utrzymywania w grupie loch lub loszek po pokryciu:

- 1) do 5 sztuk - powinna być większa o 10 %;

2) powyżej 39 sztuk - może być mniejsza o 10 %.

5. W gospodarstwach utrzymujących co najmniej 10 loch lub loszek, w przypadku utrzymywania ich w okresie, o którym mowa w § 19 ust. 5, długość każdego z boków kojca powinna wynosić w przypadku grup:

- 1) do 5 sztuk - co najmniej 2,41 m;
- 2) powyżej 5 sztuk - co najmniej 2,81 m.

§ 25. W przypadku utrzymywania świń w systemie, o którym mowa w § 19 ust. 1 pkt 2, na betonowej podłodze szczelinowej:

- 1) szerokość otworów w podłodze nie może wynosić dla:
  - a) prosiąt - więcej niż 11 mm,
  - b) warchlaków, loszek i knurków hodowlanych - więcej niż 14 mm,
  - c) tuczników - więcej niż 18 mm,
  - d) loszek po pokryciu lub loch - więcej niż 20 mm;
- 2) szerokość beleczki w podłodze powinna wynosić dla:
  - a) prosiąt i warchlaków - co najmniej 50 mm,
  - b) tuczników, loszek i knurków hodowlanych, loszek po pokryciu lub loch - co najmniej 80 mm.

§ 26. W przypadku utrzymywania świń w systemie, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 2, powierzchnia utrzymywania, w przeliczeniu na dorosłą sztukę, powinna wynosić co najmniej 15 m².

§ 27. W pomieszczeniach inwentarskich dla świń:

- 1) hałas:
  - a) nie powinien być stały lub wywoływany nagle,
  - b) jego natężenie nie powinno przekraczać 85 dB;
- 2) stężenie:
  - a) dwutlenku węgla (CO₂) nie powinno przekraczać 3.000 ppm,
  - b) siarkowodoru (H₂S) nie powinno przekraczać 5 ppm;
- 3) koncentracja amoniaku (NH₃) nie powinna przekraczać 20 ppm.

Rozdział 4

Minimalne warunki utrzymywania kur nieśnych

§ 28. W przypadku utrzymywania kur nieśnych w gospodarstwach utrzymujących co najmniej 350 sztuk ptaków, kury nieśne w pomieszczeniu inwentarskim utrzymuje się:

- 1) w zmodyfikowanych klatkach jednopoziomowych lub wielopoziomowych;
- 2) bez klatek jednopoziomowo lub wielopoziomowo.

§ 29. 1. W przypadku utrzymywania kur nieśnych w systemie, o którym mowa w § 28 pkt 1, klatkę wyposaża się w:

- 1) pojemnik na paszę, którego minimalną długość ustala się, mnożąc 0,12 m przez liczbę ptaków w klatce;
- 2) urządzenia do pojenia:
  - a) pojemnik na wodę, którego minimalną długość ustala się, mnożąc 0,12 m przez liczbę ptaków w klatce, lub
  - b) co najmniej 2 poidła kropelkowe lub kubeczkowe, dostępne dla każdej z kur znajdujących się w klatce;
  - c) (uchylona);
- 3) gniazdo;
- 4) grzędę, których minimalną długość ustala się, mnożąc 0,15 m przez liczbę ptaków w klatce;
- 5) ściółkę w ilości umożliwiającej kurom dziobanie i grzebanie.

2. Powierzchnia klatki, w przeliczeniu na kurę nieśną, powinna wynosić co najmniej 0,075 m², przy czym powierzchnia użytkowa klatki bez gniazda powinna wynosić co najmniej 0,06 m², a powierzchnia całkowita klatki powinna wynosić co najmniej 0,2 m².

3. Wymiary powierzchni użytkowej klatki bez gniazda powinny wynosić:

- 1) szerokość - co najmniej 0,3 m;
- 2) wysokość - co najmniej 0,45 m, przy czym nachylenie podłogi - nie więcej niż 8° lub 14 %.

4. Wysokość klatki, z wyjątkiem powierzchni użytkowej, powinna wynosić co najmniej 0,2 m.

5. Klatkę wyposaża się w urządzenie do skracania pazurów.

6. Odległość pomiędzy rzędami klatek powinna wynosić co najmniej 0,9 m, a odległość pomiędzy podłogą w budynku inwentarskim a pierwszym poziomem klatek powinna wynosić co najmniej 0,35 m.

§ 30. 1. W systemie utrzymywania kur nieśnych, o którym mowa w § 28 pkt 2, maksymalna obsada kur nieśnych na m² powierzchni użytkowej podłogi w pomieszczeniu inwentarskim powinna wynosić 9 sztuk.

2. Ściółka powinna zajmować co najmniej 1/3 powierzchni podłogi w pomieszczeniu inwentarskim, przy czym powierzchnia ściółki, w przeliczeniu na jednego ptaka, powinna wynosić co najmniej 0,025 m².

3. Podłogę i wyposażenie w pomieszczeniu inwentarskim wykonuje się w sposób zapewniający podtrzymywanie wszystkich zwróconych ku przodowi pazurów nogi ptaka.

4. Pomieszczenie inwentarskie wyposaża się w:

1) urządzenia do karmienia:

a) liniowe pojemniki na paszę, których minimalną długość ustala się, mnożąc 0,1 m przez liczbę ptaków w tym pomieszczeniu, lub

b) kołowe pojemniki na paszę, których minimalną długość ustala się, mnożąc 0,04 m przez liczbę ptaków w tym pomieszczeniu;

2) urządzenia do pojenia:

a) liniowe pojemniki na wodę, których minimalną długość ustala się, mnożąc 0,025 m przez liczbę ptaków w tym pomieszczeniu, lub

b) kołowe pojemniki na wodę, których minimalną długość ustala się, mnożąc 0,01 m przez liczbę ptaków w tym pomieszczeniu, lub

c) poidła kropelkowe lub kubeczkowe, przy czym poidło powinno przypadać nie więcej niż na 10 ptaków, lub

d) co najmniej 2 poidła kropelkowe lub kubeczkowe dostępne dla każdej z kur, w przypadku podłączenia poideł do sieci wodociągowej;

3) gniazda pojedyncze lub grupowe, przy czym:

a) w przypadku stosowania gniazd pojedynczych gniazdo powinno przypadać nie więcej niż na 7 ptaków,

b) w przypadku stosowania gniazd grupowych obsada na m² powierzchni gniazda powinna wynosić nie więcej niż 120 ptaków;

4) grzędy, nieposiadające ostrych krawędzi, umieszczone nad powierzchnią niepokrytą ściółką, których minimalną długość ustala się, mnożąc 0,15 m przez liczbę ptaków w tym pomieszczeniu, przy czym:

- a) odległość między grzędami, mierzona w płaszczyźnie poziomej, powinna wynosić co najmniej 0,3 m,
- b) odległość pomiędzy grzędą a ścianą, mierzona w płaszczyźnie poziomej, powinna wynosić co najmniej 0,2 m.

5. W przypadku utrzymywania kur nieśnych na kilku poziomach, między którymi kury mogą się swobodnie poruszać:

- 1) dopuszcza się stosowanie nie więcej niż 4 poziomów;
- 2) wysokość między poziomami powinna wynosić co najmniej 0,45 m;
- 3) poziomy ustawia się tak, aby zapobiec spadaniu nieczystości na niższy poziom;
- 4) urządzenia do karmienia i pojenia umieszcza się w sposób umożliwiający każdej z kur jednakowy dostęp do tych urządzeń.

6. W przypadku gdy kury mają zapewniony dostęp do otwartych wybiegów, pomieszczenie inwentarskie wyposaża się w kilka otworów wyjściowych, przy czym otwory te rozmieszcza się równomiernie na całej długości pomieszczenia.

7. Wymiary otworu, o którym mowa w ust. 6, powinny wynosić:

- 1) wysokość - co najmniej 0,35 m;
- 2) szerokość - co najmniej 0,4 m, przy czym całkowita szerokość otworów, w przeliczeniu na 1 000 ptaków, powinna wynosić co najmniej 2 m.

8. Powierzchnię wybiegu, o którym mowa w ust. 6, dostosowuje się do liczby utrzymywanych kur oraz rodzaju gruntu, mając na względzie jego ochronę przed skażeniem.

9. Kurom nieśnym na wybiegu zapewnia się dostęp do urządzeń do pojenia.

§ 31. 1. W pomieszczeniach inwentarskich dla kur nieśnych poziom hałasu powinien być zminimalizowany.

2. Pomieszczenia inwentarskie dla kur nieśnych, ich wyposażenie oraz sprzęt czyści się i dezynfekuje każdorazowo przed umieszczeniem w nim nowej partii ptaków.

3. Pomieszczenia inwentarskie, w których utrzymuje się kury nieśne, ich wyposażenie oraz sprzęt utrzymuje się w czystości; w szczególności odchody usuwa się

regularnie, a padłe ptaki - co najmniej raz na dobę.

§ 32. 1. Klatkę konstruuje się tak, aby:

- 1) uniemożliwić ucieczkę ptaków;
- 2) wyeliminować możliwość urazów i okaleczeń u ptaków;
- 3) zapewnić osobie obsługującej swobodne wyjmowanie i wkładanie ptaków do klatki.

2. Podłogę klatki wykonuje się w sposób zapewniający podtrzymywanie wszystkich zwróconych ku przodowi pazurów nogi ptaka; jej nachylenie nie może być większe niż 8 ° lub 14 %.

§ 33. W przypadku gdy w pomieszczeniu inwentarskim są zainstalowane co najmniej 2 poziomy klatek, pomieszczenie to wyposaża się w urządzenia i sprzęt umożliwiające sprawdzanie wszystkich klatek oraz ułatwiające usuwanie z nich ptaków.

§ 34. Lekarz weterynarii lub technik weterynarii oraz osoba obsługująca pod nadzorem lekarza weterynarii lub technika weterynarii mogą w celu przeciwdziałania wydziobywaniu piór i kanibalizmowi przycinać kurczętom do ukończenia 9. dnia życia dzioby.

§ 35. W pomieszczeniach inwentarskich dla kur nieśnych:

- 1) stężenie:
  - a) dwutlenku węgla (CO₂) nie powinno przekraczać 2.500 ppm,
  - b) siarkowodoru (H₂S) nie powinno przekraczać 10 ppm;
- 2) koncentracja amoniaku (NH₃) nie powinna przekraczać 26 ppm.

Rozdział 5

Minimalne warunki utrzymywania kurcząt brojlerów

§ 36. Kurczęta brojlery utrzymuje się w kurniku, w którym maksymalne zagęszczenie obsady wynosi 33 kg, z zastrzeżeniem § 39 i 40.

§ 37. Kurnik powinien być wyposażony w:

- 1) pojemnik na paszę, którego minimalną długość ustala się, mnożąc 0,1 m przez liczbę

ptaków w kurniku;

2) urządzenia do pojenia:

a) pojemnik na wodę, którego minimalną długość ustala się, mnożąc 0,1 m przez liczbę ptaków w kurniku, lub

b) co najmniej 2 poidła kropelkowe lub kubeczkowe, dostępne dla każdego ptaka z kurcząt brojlerów znajdujących się w kurniku; lub

c) poidła kropelkowe, przy czym poidło powinno przypadać nie więcej niż na 4 ptaki;

3) ściółkę.

§ 38. 1. W kurniku poziom hałasu powinien być zminimalizowany.

2. Kurnik, jego wyposażenie oraz sprzęt czyści się i dezynfekuje każdorazowo przed umieszczeniem w nim nowego stada.

3. Ściółkę wymienia się każdorazowo przed umieszczeniem w kurniku nowego stada.

4. Lekarz weterynarii lub technik weterynarii oraz osoba obsługująca pod nadzorem lekarza weterynarii lub technika weterynarii mogą w celu przeciwdziałania wydziobywaniu piór i kanibalizmowi przycinać kurczętom brojlerom do ukończenia 10. dnia życia dzioby.

§ 39. Kurczęta brojlery mogą być utrzymywane w kurniku, w którym maksymalne zagęszczenie obsady wynosi 39 kg, jeżeli:

1) właściciel lub opiekun poinformuje powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na lokalizację kurnika o zamiarze zagęszczenia obsady powyżej 33 kg;

2) właściciel lub opiekun określi dokładne zagęszczenie obsady i poinformuje o tym powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na lokalizację kurnika w terminie co najmniej 15 dni przed umieszczeniem stada w kurniku;

3) właściciel lub opiekun przechowuje i udostępnia dokumentację szczegółowo opisującą systemy produkcji, zawierającą w szczególności:

a) plan kurnika, w tym wymiary powierzchni użytkowej,

b) system wentylacji oraz, w odpowiednich przypadkach, schładzania i ogrzewania wraz z jego lokalizacją, plan wentylacji wskazujący docelowe parametry jakości powietrza, takie jak przepływ powietrza, prędkość przepływu powietrza oraz

temperatura,

c) informacje dotyczące systemów karmienia i pojenia oraz ich lokalizacji,

d) informacje dotyczące systemów alarmowych i awaryjnych systemów zasilania w razie awarii jakiegokolwiek wyposażenia elektrycznego lub mechanicznego niezbędnego dla zdrowia i dobrostanu zwierząt,

e) typ używanej podłogi i ściółki;

4) dokumentacja jest na bieżąco uaktualniana oraz udostępniana powiatowemu lekarzowi weterynarii właściwemu ze względu na lokalizację kurnika na jego żądanie;

5) aktualizacja dokumentacji powinna polegać w szczególności na rejestrowaniu kontroli technicznych systemów wentylacyjnych i alarmowych;

6) właściciel lub opiekun przekazuje powiatowemu lekarzowi weterynarii właściwemu ze względu na lokalizację kurnika, bez zbędnej zwłoki, informacje o wszelkich zmianach dotyczących danego kurnika, wyposażenia lub procedur mogących wywrzeć wpływ na dobrostan kurcząt brojlerów;

7) właściciel lub opiekun wyposaża kurnik w system wentylacji oraz, w razie konieczności, systemy ogrzewania i schładzania, które są zaprojektowane, zbudowane i działają w taki sposób, aby stężenie:

a) amoniaku (NH_3) nie przekraczała 20 ppm,

b) dwutlenku węgla (CO_2) nie przekraczała 3 000 ppm

- mierzonych na poziomie głów kurcząt,

c) temperatura wewnętrzna nie przekraczała temperatury zewnętrznej o więcej niż 3 °C, jeżeli temperatura zewnętrzna mierzona w cieniu przekracza 30 °C,

d) średnia wilgotność względna mierzona wewnątrz kurnika w ciągu 48 godzin nie przekraczała 70%, jeżeli temperatura zewnętrzna jest niższa niż 10 °C.

§ 40. 1. Kurczęta brojlery mogą być utrzymywane w kurniku, w którym maksymalne zagęszczenie obsady wynosi 42 kg, jeżeli:

1) kontrole gospodarstwa, w którym są utrzymywane kurczęta brojlery, przeprowadzane przez powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na lokalizację kurnika w okresie ostatnich 2 lat nie wykazało żadnych nieprawidłowości w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących ochrony zwierząt;

2) właściciel lub opiekun stosuje wytyczne dla dobrej praktyki zarządzania;

3) w co najmniej siedmiu kolejno sprawdzanych po sobie stadach z danego kurnika skumulowany wskaźnik śmiertelności dziennej wynosił poniżej wartości $1\% + 0,06\%$ pomnożonej przez wiek stada, podany w dniach, w dniu uboju, z zastrzeżeniem ust. 3.

2. W przypadku, gdy w okresie ostatnich dwóch lat powiatowy lekarz weterynarii właściwego ze względu na lokalizację kurnika nie przeprowadził kontroli, powinna być przeprowadzona przynajmniej jedna kontrola dotycząca przestrzegania przepisów dotyczących ochrony zwierząt.

3. W przypadku gdy wartość skumulowanego wskaźnika śmiertelności dziennej pomnożonego przez wiek stada, podany w dniach, w dniu uboju, powiatowy lekarz weterynarii właściwego ze względu na lokalizację kurnika może podjąć decyzję o zwiększeniu zagęszczenia obsady, jeżeli właściciel lub opiekun przedstawi wystarczające wyjaśnienia dotyczące wyjątkowego charakteru wyższej wartości skumulowanego wskaźnika śmiertelności dziennej bądź wykaże, że przyczyny tego stanu są niezależne od jego woli.

Rozdział 6

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 41. Przepisy § 24 ust. 3 pkt 4 i 5 oraz ust. 4 i 5 dla obiektów, które zostały oddane do użytku przed dniem 26 marca 2004 r. oraz nie były modernizowane w okresie od dnia 26 marca 2004 r. do dnia 1 maja 2004 r., stosuje się od dnia 1 stycznia 2013 r.

§ 42. W gospodarstwach, w których znajdują się obiekty funkcjonujące w dniu 26 marca 2004 r., gdzie od dnia 3 sierpnia 1999 r. są utrzymywane kury nieśne w systemie, o którym mowa w § 28 pkt 2, w przypadku gdy kury te mają zapewniony dostęp do otwartych wybiegów, maksymalna obsada ptaków na m² powierzchni pomieszczenia inwentarskiego może wynosić 12 sztuk do dnia 31 grudnia 2011 r.

§ 43. W gospodarstwach utrzymujących co najmniej 350 kur nieśnych dopuszcza się utrzymywanie tych kur w pomieszczeniu inwentarskim w niezmodyfikowanych klatkach jednopoziomowych lub wielopoziomowych bez ściółki dla obiektów, które

zostały oddane do użytku przed dniem 26 marca 2004 r. oraz nie były modernizowane w okresie od dnia 26 marca 2004 r. do dnia 1 maja 2004 r., do dnia 31 grudnia 2011 r.

§ 44. 1. W przypadku utrzymywania kur nieśnych w systemie, o którym mowa w § 43, klatkę wyposaża się w:

- 1) pojemnik na paszę o wymiarach ustalonych w sposób określony w § 37 pkt 1;
- 2) urządzenia do pojenia o wymiarach ustalonych w sposób określony w § 37 pkt 2;
- 3) urządzenie do skracania pazurów.

2. Powierzchnia klatki, w przeliczeniu na kurę nieśną, powinna wynosić co najmniej 0,055 m².

3. Wysokość klatki powinna wynosić na 65 % jej powierzchni co najmniej 0,4 m, nie mniej jednak niż 0,35 m w dowolnym jej punkcie.

§ 45. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 30 czerwca 2010 r.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

---

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej - rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 216, poz. 1599).

²⁾ Przepisy niniejszego rozporządzenia wdrażają częściowo postanowienia:

a) dyrektywy Rady 91/629/EWG z dnia 19 listopada 1991 r. ustanawiającej minimalne normy ochrony cieląt (Dz. Urz. WE L 340 z 11.12.1991, str. 28; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 12, str. 144),

b) dyrektywy Rady 91/630/EWG z dnia 19 listopada 1991 r. ustanawiającej minimalne normy ochrony świń (Dz. Urz. WE L 340 z 11.12.1991, str. 33; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 12, str. 149),

c) dyrektywy Rady 98/58/WE z dnia 20 lipca 1998 r. dotyczącej ochrony zwierząt hodowlanych (Dz. Urz. WE L 221 z 08.08.1998, str. 23; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 23, str. 316),

d) dyrektywy Rady 99/74/WE z dnia 19 lipca 1999 r. ustanawiającej minimalne normy ochrony kur niosek (Dz. Urz. WE L 203 z 03.08.1999, str. 53; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 26, str. 225),

e) dyrektywy Rady 2007/43/WE z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie ustanowienia minimalnych zasad dotyczących ochrony kurcząt utrzymywanych z przeznaczeniem na produkcję mięsa (Dz. Urz. UE L 182, z 12.07.2007, str. 19);

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 69, poz. 625, Nr 92, poz. 138 i Nr 96 poz. 959, z 2005 r. Nr 33, poz. 289, z 2006 r. Nr 175, poz. 1462, z 2007 r. Nr 249, poz. 1830, z 2008 r. Nr 199 poz. 1227 oraz z 2009 r. Nr .....poz. ...

UZASADNIENIE

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu zwierząt gospodarskich gatunków, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art.12 ust. 7 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2003 r. Nr 106, poz. 1002, z późn zm.)

Regulacje prawne dotyczące warunków utrzymania zwierząt gospodarskich są zawarte w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 września 2003 r. w sprawie minimalnych warunków utrzymywania poszczególnych gatunków zwierząt gospodarskich (Dz. U. Nr 167, poz.1629, z późn. zm.) wydanym na podstawie art. 12 ust. 7 ustawy o ochronie zwierząt. W związku ze zmianą upoważnienia ustawowego zawartego w art. 12 ust. 7 tej ustawy konieczne jest zastąpienie dotychczas obowiązujących przepisów nowym aktem wykonawczym. Przepisy rozporządzenia z dnia 2 września 2003 r. będą utrzymane w mocy do dnia 30 czerwca 2010r. W związku z tym rozporządzenie wydane na podstawie zmienionego upoważnienia ustawowego powinno wejść w życie nie później niż w dniu 30 czerwca 2010r.

Projekt rozporządzenia powinien wdrożyć do prawa polskiego przepisy zawarte w dyrektywie Rady 98/58/WE z dnia 20 lipca 1998 r. dotyczącej ochrony zwierząt hodowlanych (Dz. Urz. WE L 221 z 08.08.1998, str. 23; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 23, str. 316), dyrektywie Rady 91/629/EWG z dnia 19 listopada 1991 r. ustanawiającej minimalne normy ochrony cieląt (Dz. Urz. WE L 340 z 11.12.1991, str. 28; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 12, str. 144), dyrektywie Rady 91/630/EWG z dnia 19 listopada 1991 r. ustanawiającej minimalne normy ochrony świń (Dz. Urz. WE L 340 z 11.12.1991, str. 33; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 12, str. 149), dyrektywie Rady 99/74/WE z dnia 19 lipca 1999 r. ustanawiającej minimalne normy ochrony kur niosek (Dz. Urz. WE L 203 z 03.08.1999, str. 53; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 26, str. 225) oraz w dyrektywie Rady 2007/43/WE z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie ustanowienia minimalnych zasad dotyczących ochrony kurcząt utrzymywanych z przeznaczeniem na produkcję mięsa (Dz. Urz. UE L182 z 12.07.2007, str. 19).

W projekcie rozporządzenia określono warunki utrzymywania, jakie należy zapewnić zwierzętom uwzględniając wytyczne zawarte w szczególności w załącznikach do wymienionych dyrektyw oraz określono sposób postępowania z tymi zwierzętami w przypadku wykonywania niektórych zabiegów, tj. obcinania dziobów u drobiu, obcinania kłów u prosiąt, drutowania świń (tarczy ryjowej).

Istotną zmianą przepisów są nowe regulacje dotyczące utrzymywania kurcząt brojlerów. Obecnie, zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 września 2003 r. w sprawie minimalnych warunków utrzymywania poszczególnych gatunków zwierząt gospodarskich maksymalna obsada kurcząt brojlerów powinna wynosić 35 sztuk do 3. tygodnia życia, 22 sztuki od 3. do 5. tygodnia życia oraz 17 sztuk powyżej 5. tygodnia życia. Projekt rozporządzenia wdrażając przepisy zawarte w dyrektywie Rady 2007/43/WE zmienia te normy i ustala podstawową obsadę kurcząt brojlerów na 33 kg/m² powierzchni użytkowej oraz określa wymagania i warunki umożliwiające zwiększenie tej obsady określając jednocześnie maksymalny poziom tej obsady.

Projektowane rozporządzenie jest objęte prawem Unii Europejskiej.

Projektowane rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych, w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Ocena skutków regulacji

1. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny

Rozporządzenie będzie oddziaływać na następujące podmioty:

- 1) gospodarstwa utrzymujące zwierzęta gospodarskie;
- 2) Inspekcję Weterynaryjną.

2. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa oraz budżetu jednostek samorządu terytorialnego.

3. Wpływ rozporządzenia na rynek pracy

Wykonanie przepisów rozporządzenia nie spowoduje konieczności utworzenia nowych miejsc pracy.

4. Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną

Wejście w życie nowych przepisów dotyczących dobrostanu kurcząt brojlerów może skutkować spadkiem produkcji mięsa drobiowego, a równocześnie pogorszeniem warunków dla producentów z Unii Europejskiej, w tym z Rzeczypospolitej Polskiej, w stosunku do producentów z państw trzecich, którzy nie będą zobowiązani do stosowania określonych dyrektywą wymagań.

5. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

6. Konsultacje społeczne

W ramach konsultacji społecznych projekt rozporządzenia zostanie przesłany Krajowej Radzie Izb Rolniczych, Krajowemu Związkowi Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych, Sekretariatowi Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, Związkowi Zawodowemu Rolników „Ojczyzna”, Radzie Gospodarki Żywnościowej, Federacji Branżowych Związków Producentów Rolnych, NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność”, Związkowi Zawodowemu Rolnictwa „Samoobrona”, Związkowi Zawodowemu Rolników Rzeczypospolitej „Solidarni”, Zarządowi Głównemu Związku Zawodowego Pracowników Rolnictwa RP, Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych LEWIATAN, Konfederacji Pracodawców Polskich, Federacji Związków

Pracodawców-Dzierżawców i Właścicieli Rolnych, Głównemu Inspektoratowi Weterynarii, Państwowemu Instytutowi Weterynaryjnym-PIB w Puławach, Instytutowi Zootechniki - PIB w Krakowie, Instytutowi Genetyki i Hodowli Zwierząt PAN w Jastrzębcu, Krajowemu Centrum Hodowli Zwierząt, Krajowej Izbie Lekarsko – Weterynaryjnej, Ogólnopolskiemu Związkowi Zawodowemu Lekarzy Weterynarii Inspekcji Weterynaryjnej, Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” Pracowników Weterynarii, Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Lekarzy Weterynarii Wolnej Praktyki „*Medicus Veterinarius*”, Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Techników Weterynarii „ESKULAP”, Krajowej Izbie Producentów Drobiu i Pasz, Polskiemu Związkowi Zrzeszeń Hodowców i Producentów Drobiu, Krajowej Radzie Drobiarstwa-Izba Gospodarcza w Warszawie, Polskiemu Związkowi Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej „POLSUS”, Polskiej Federacji Hodowców Bydła i Producentów Mleka, Polskiemu Związkowi Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego, Polskiemu Zrzeszeniu Producentów Bydła Mięsnego, Business Centre Club, Towarzystwu Opieki nad Zwierzętami, Ogólnopolskiemu Towarzystwu Ochrony Zwierząt OTOZ - „Animals”, Fundacji „Zwierzęta i My”, Fundacji Międzynarodowy Ruch na Rzecz Zwierząt VIVA!, Klubowi „Gaja” Stowarzyszeniu Ekologiczno - Kulturalnemu, Stowarzyszeniu Przyjaciół Zwierząt „AMICUS”, Polskiej Lidze Ochrony Zwierząt, Fundacji Pegazus, Polskiemu Związkowi Producentów, Eksporterów i Importerów Mięsa, Stowarzyszeniu Rzeźników i Wędliniarzy oraz Unii Producentów i Pracodawców Przemysłu Mięsnego UPEMI.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾
z dnia ..... 2009 r.

**w sprawie minimalnych warunków utrzymywania poszczególnych zwierząt
gospodarskich gatunków innych niż te, dla których normy ochrony zostały
określone w przepisach Unii Europejskiej²⁾**

Na podstawie art. 12 ust. 8 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2003 r. Nr 106, poz. 1002 z późn. zm.³⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa minimalne warunki utrzymywania zwierząt gospodarskich gatunków innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej, odrębnie dla każdego gatunku, wieku i stanu fizjologicznego tych zwierząt, w tym obsadę zwierząt w zależności od systemów utrzymywania.

§ 2. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) klatka - zamkniętą przestrzeń, której podłoga znajduje się powyżej poziomu posadzki w pomieszczeniu inwentarskim;
- 2) ściółka - suchy, miękki, dobrze nasiąkający materiał, w szczególności słomę lub trociny, kładziony na podłogę w pomieszczeniach inwentarskich w celu zapewnienia zwierzętom uczucia suchości i ciepła oraz stwarzający im warunki dla spełnienia potrzeb etologicznych.

§ 3. 1. Zwierzęta gospodarskie utrzymuje się:

- 1) w pomieszczeniu inwentarskim, z wyjątkiem lisów polarnych, lisów pospolitych, jenotów, norek i tchórzy;

2) w systemie otwartym, z wyjątkiem indyków, strusi, gęsi do ukończenia 6. tygodnia życia, kaczek do ukończenia 3. tygodnia życia, przepiórek do ukończenia 20. dnia życia oraz zwierząt futerkowych.

2. Zwierzętom gospodarskim utrzymywanym w systemie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, zapewnia się możliwość ochrony przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi i zwierzętami drapieżnymi.

§ 4. 1. Utrzymujący zwierzęta gospodarskie zapewnia im opiekę i właściwe warunki utrzymywania, uwzględniając minimalne normy powierzchni w zależności od systemów utrzymywania.

2. Zwierzęta gospodarskie utrzymuje się w warunkach:

- 1) nieszkodliwych dla ich zdrowia oraz niepowodujących urazów i uszkodzeń ciała lub cierpień;
- 2) zapewniających im swobodę ruchu, a w szczególności kładzenia się, wstawania oraz leżenia;
- 3) umożliwiających kontakt wzrokowy z innymi zwierzętami.

§ 5. 1. Pomieszczenia inwentarskie dla zwierząt gospodarskich oświetla się, przystosowanym dla danego gatunku zwierząt, światłem sztucznym lub zapewnia dostęp światła naturalnego.

§ 6. 1. Utrzymujący zwierzęta gospodarskie powinien doglądać je co najmniej raz dziennie.

2. Pomieszczenia inwentarskie wyposaża się w stałe lub przenośne oświetlenie umożliwiające ich kontrolę i dogłądanie zwierząt o każdej porze.

§ 7. 1. Pomieszczenia dla zwierząt gospodarskich, ich wyposażenie oraz sprzęt używany przy utrzymywaniu zwierząt gospodarskich:

- 1) wykonuje się z materiałów nieszkodliwych dla zdrowia zwierząt oraz nadających się do czyszczenia i dezynfekcji;
- 2) czyści się i dezynfekuje.

2. Odchody zwierząt oraz niezjedzone resztki pasz usuwa się z pomieszczeń inwentarskich tak często, aby uniknąć wydzielania się nieprzyjemnych woni, zanieczyszczenia paszy lub wody, oraz zabezpiecza się je przed muchami i gryzoniami.

3. Wyposażenie i sprzęt przeznaczone do karmienia i pojenia zwierząt gospodarskich wykonuje się i umieszcza w sposób minimalizujący możliwość zanieczyszczenia paszy lub wody oraz ułatwiający bezkonfliktowy dostęp zwierząt do paszy i wody.

4. Wyposażenie i sprzęt w pomieszczeniach inwentarskich dla zwierząt gospodarskich sprawdza się co najmniej raz dziennie, a wykryte usterki niezwłocznie usuwa.

5. Podłoga w pomieszczeniach inwentarskich dla zwierząt gospodarskich powinna być twarda, równa i stabilna, a jej powierzchnia gładka i nieśliska.

§ 8. 1. W pomieszczeniach inwentarskich dla zwierząt gospodarskich obieg powietrza, stopień zapylenia, temperatura, względna wilgotność powietrza i stężenie gazów powinny być utrzymane na poziomie nieszkodliwym dla tych zwierząt.

2. W przypadku wyposażenia pomieszczeń, o których mowa w ust. 1, w mechaniczny lub automatyczny system wentylacji, system ten powinien być połączony z:

- 1) systemem alarmowym sygnalizującym awarię systemu wentylacyjnego;
- 2) system wentylacji awaryjnej.

§ 9. Instalację elektryczną w pomieszczeniach inwentarskich dla zwierząt gospodarskich wykonuje się w sposób określony w przepisach Prawa budowlanego.

§ 10. 1. Zwierzętom gospodarskim, z wyjątkiem koni, zapewnia się stały dostęp do wody.

2. Konie poi się co najmniej trzy razy dziennie.

§ 11. Zwierzęta gospodarskie, z wyjątkiem drobiu, lisów polarnych, lisów pospolitych, jenotów, norek, tchórzy, jeleni i danieli są karmione co najmniej dwa razy dziennie paszą dostosowaną do ich gatunku, wieku, masy ciała i stanu fizjologicznego.

§ 12. Jelenie i daniela, drób, lisy polarne i pospolite, jenoty, norki i tchórze karmi się co najmniej raz dziennie.

§ 13. 1. Chore lub ranne zwierzę gospodarskie niezwłocznie otacza się opieką, a w razie potrzeby izoluje.

2. Jeżeli stan zdrowia zwierzęcia, o którym mowa w ust. 1, tego wymaga, w pomieszczeniu inwentarskim, gdzie jest ono utrzymywane, powinna znajdować się ściółka.

Rozdział 2

Minimalne warunki utrzymywania bydła

§ 14. 1. Bydło w pomieszczeniu inwentarskim utrzymuje się:

- 1) na uwięzi;
- 2) bez uwięzi wolnostanowiskowo:
  - a) z wydzielonymi legowiskami, z wyjątkiem bydła opasowego i buhajów,
  - b) bez wydzielonych legowisk na ściółce,
  - c) bez wydzielonych legowisk i ściółki, z wyjątkiem buhajów, krów i jałówek cielnych powyżej 7. miesiąca ciąży.

2. W systemie utrzymywania bydła, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, wymiary stanowiska powinny wynosić w przypadku utrzymywania:

- 1) krów i jałówek powyżej 7. miesiąca ciąży i o masie ciała do 500 kg:
  - a) długość - co najmniej 1,6 m,
  - b) szerokość - co najmniej 1,1 m;
- 2) krów i jałówek powyżej 7. miesiąca ciąży i o masie ciała powyżej 500 kg:
  - a) długość - co najmniej 1,65 m,
  - b) szerokość - co najmniej 1,10 m;
- 3) jałówek powyżej 19. miesiąca życia do 7. miesiąca ciąży:
  - a) długość - co najmniej 1,5 m,
  - b) szerokość - co najmniej 1 m;
- 4) jałówek powyżej 6. do 19. miesiąca życia:
  - a) długość - co najmniej 1,4 m,
  - b) szerokość - co najmniej 0,9 m;
- 5) buhajów:
  - a) długość - co najmniej 2,4 m,
  - b) szerokość - co najmniej 1,4 m;
- 6) bydła opasowego o masie ciała do 300 kg:
  - a) długość - co najmniej 1,3 m,
  - b) szerokość - co najmniej 0,8 m;

7) bydła opasowego o masie ciała powyżej 300 do 450 kg:

- a) długość - co najmniej 1,45 m,
- b) szerokość - co najmniej 0,95 m;

8) bydła opasowego o masie ciała powyżej 450 kg:

- a) długość - co najmniej 1,5 m,
- b) szerokość - co najmniej 1 m.

3. W systemie utrzymywania bydła, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a, wymiary wydzielonego legowiska powinny wynosić w przypadku utrzymywania:

1) krów i jałówek powyżej 7. miesiąca ciąży i o masie ciała do 500 kg:

- a) długość - co najmniej 2,1 m,
- b) szerokość - co najmniej 1,1 m;

2) krów i jałówek powyżej 7. miesiąca ciąży i o masie ciała powyżej 500 kg:

- a) długość - co najmniej 2,2 m,
- b) szerokość - co najmniej 1,15 m;

3) jałówek powyżej 19. miesiąca życia do 7. miesiąca ciąży:

- a) długość - co najmniej 2 m,
- b) szerokość - co najmniej 1 m;

4) jałówek powyżej 6. do 19. miesiąca życia:

- a) długość - co najmniej 1,9 m,
- b) szerokość - co najmniej 0,85 m.

4. W systemie utrzymywania bydła, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b, powierzchnia powinna, w przeliczeniu na jedną sztukę, wynosić w przypadku utrzymywania:

1) krów i jałówek powyżej 7. miesiąca ciąży i o masie ciała do 500 kg - co najmniej 4,5 m²;

2) krów i jałówek powyżej 7. miesiąca ciąży i o masie ciała powyżej 500 kg - co najmniej 5 m²;

3) jałówek powyżej 19. miesiąca życia do 7. miesiąca ciąży - co najmniej 2,5 m²;

4) jałówek powyżej 6. do 19. miesiąca życia - co najmniej 2 m²;

5) bydła opasowego o masie ciała do 300 kg - co najmniej 1,6 m²;

6) bydła opasowego o masie ciała powyżej 300 do 450 kg - co najmniej 2 m²;

7) bydła opasowego o masie ciała powyżej 450 kg - co najmniej 2,5 m²;

8) buhajów - co najmniej 9 m².

5. W systemie utrzymywania bydła, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. c, powierzchnia powinna, w przeliczeniu na jedną sztukę, wynosić w przypadku utrzymywania:

- 1) jałówek powyżej 19. miesiąca życia do 7. miesiąca ciąży - co najmniej 2 m²;
- 2) jałówek powyżej 6. do 19. miesiąca życia - co najmniej 1,6 m²;
- 3) bydła opasowego o masie ciała do 300 kg - co najmniej 1,3 m²;
- 4) bydła opasowego o masie ciała powyżej 300 do 450 kg - co najmniej 1,6 m²;
- 5) bydła opasowego o masie ciała powyżej 450 kg - co najmniej 2 m².

§ 15. W systemie utrzymywania bydła, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 2, powierzchnia, na której jest utrzymywane bydło, w przeliczeniu na jedną sztukę, powinna wynosić w przypadku utrzymywania:

- 1) jałówek - co najmniej 10 m²;
- 2) krów - co najmniej 15 m²;
- 3) buhajów - co najmniej 20 m².

§ 16. W pomieszczeniach inwentarskich dla bydła:

- 1) stężenie:
  - a) dwutlenku węgla (CO₂) nie powinno przekraczać 3.000 ppm,
  - b) siarkowodoru (H₂S) nie powinno przekraczać 5 ppm;
- 2) koncentracja amoniaku (NH₃) nie powinna przekraczać 20 ppm;

Rozdział 3

Minimalne warunki utrzymywania koni

§ 17. 1. Konie w pomieszczeniu inwentarskim powinny być utrzymywane na ściółce:

- 1) w boksie;
- 2) na stanowisku na uwięzi;
- 3) w systemie wolnostanowiskowym bez uwięzi.

2. Ogiery i klacze powyżej roku życia utrzymuje się oddzielnie.

§ 18. 1. Powierzchnia boksu, o którym mowa w § 17 ust. 1 pkt 1, powinna wynosić, w przypadku utrzymywania:

- 1) koni dorosłych, których wysokość w kłębie wynosi do 1,47 m - co najmniej 6 m²;
- 2) koni dorosłych, których wysokość w kłębie wynosi powyżej 1,47 m - co najmniej 9 m²;
- 3) klaczy ze źrebięciem - co najmniej 12 m².

2. Wymiary stanowiska, o którym mowa w § 17 ust. 1 pkt 2, powinny wynosić w przypadku utrzymywania:

- 1) koni dorosłych, których wysokość w kłębie wynosi do 1,47 m:
  - a) szerokość - co najmniej 1,6 m,
  - b) długość - co najmniej 2,1 m;
- 2) koni dorosłych, których wysokość w kłębie wynosi powyżej 1,47 m:
  - a) szerokość - co najmniej 1,8 m,
  - b) długość - co najmniej 3,1 m.

3. W przypadku utrzymywania koni w systemie, o którym mowa w § 17 ust. 1 pkt 3, powierzchnia powinna wynosić w przypadku utrzymywania:

- 1) koni dorosłych lub młodzieży po odsadzeniu od matki, w przeliczeniu na jednego konia - co najmniej 10 m²;
- 2) klaczy ze źrebięciem - co najmniej 12 m².

§ 19. W pomieszczeniach inwentarskich dla koni:

- 1) stężenie:
  - a) dwutlenku węgla (CO₂) nie powinno przekraczać 3.000 ppm,
  - b) siarkowodoru (H₂S) nie powinno przekraczać 5 ppm;
- 2) koncentracja amoniaku (NH₃) nie powinna przekraczać 20 ppm;
- 3) wilgotność względna nie powinna przekraczać 80 %;
- 4) prędkość przepływu powietrza nie powinna przekraczać 0,3 m/s;
- 5) temperatura powietrza powinna wynosić od 5 do 28 °C.

§ 20. 1. W przypadku utrzymywania koni w systemie, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 2, powierzchnia utrzymywania, w przeliczeniu na jednego dorosłego konia, powinna wynosić co najmniej 0,1 ha.

2. Powierzchnię, o której mowa w ust. 1, zabezpiecza się trwałym ogrodzeniem.

Rozdział 4

Minimalne warunki utrzymywania owiec

§ 21. 1. Owce w pomieszczeniu inwentarskim utrzymuje się:

- 1) pojedynczo;

2) grupowo.

2. Powierzchnia pomieszczenia inwentarskiego dla owiec utrzymywanych pojedynczo powinna wynosić w przypadku utrzymywania:

- 1) tryka - co najmniej 3 m²;
- 2) matki z jagnięciem - co najmniej 2,5 m² i dodatkowo co najmniej 0,7 m² dla każdego jagnięcia ssącego;
- 3) jarki - co najmniej 1,5 m²;
- 4) tryczka - co najmniej 2 m²;
- 5) skopka - co najmniej 0,8 m².

3. Powierzchnia pomieszczenia inwentarskiego dla owiec utrzymywanych grupowo, w przeliczeniu na jedną sztukę, powinna wynosić w przypadku utrzymywania:

- 1) tryków - co najmniej 2 m²;
- 2) matek z jagniętami - co najmniej 1,5 m² i dodatkowo co najmniej 0,5 m² dla każdego jagnięcia ssącego;
- 3) jarek - co najmniej 0,8 m²;
- 4) tryczków - co najmniej 1,5 m²;
- 5) skopków - co najmniej 0,6 m².

§ 22. W pomieszczeniach inwentarskich dla owiec:

- 1) stężenie:
  - a) dwutlenku węgla (CO₂) nie powinno przekraczać 3.000 ppm,
  - b) siarkowodoru (H₂S) nie powinno przekraczać 5 ppm;
- 2) koncentracja amoniaku (NH₃) nie powinna przekraczać 20 ppm;
- 3) wilgotność względna nie powinna przekraczać 85 %;
- 4) w przypadku utrzymywania matek z jagniętami do 3. miesiąca życia temperatura powietrza powinna wynosić co najmniej 6 °C.

Rozdział 5

Minimalne warunki utrzymywania kóz

§ 23. 1. Kozy w pomieszczeniach inwentarskich utrzymuje się:

- 1) na stanowisku na uwięzi;
- 2) w kojcu bez uwięzi:
  - a) pojedynczo, z wyjątkiem kozłat, lub

b) grupowo.

2. Na uwięzi utrzymuje się wyłącznie dorosłe samice, z wyjątkiem samic w okresie porodu i odchowu kozłąt.

3. Kozom zapewnia się możliwość korzystania z wybiegów.

§ 24. 1. W przypadku utrzymywania kóz w systemie, o którym mowa w § 23 ust. 1 pkt 1, wymiary stanowiska powinny wynosić:

- 1) szerokość - co najmniej 0,75 m;
- 2) długość - co najmniej 1,35 m.

2. Powierzchnia kojca, o którym mowa w § 23 ust. 1 pkt 2 lit. a, powinna wynosić, w przypadku utrzymywania:

- 1) kozy dorosłej - co najmniej 1,5 m² i dodatkowo co najmniej 0,3 m² dla kozłęcia ssącego;
- 2) kozła - co najmniej 1,5 m²;
- 3) kozła reproduktora - co najmniej 3 m².

3. Powierzchnia kojca, o którym mowa w § 23 ust. 1 pkt 2 lit. b, powinna wynosić, w przeliczeniu na jedną sztukę, w przypadku utrzymywania:

- 1) kóz dorosłych - co najmniej 1,5 m² i dodatkowo co najmniej 0,3 m² dla kozłęcia ssącego;
- 2) kozłów - co najmniej 1,5 m²;
- 3) kozłów reproduktorów - co najmniej 3 m²;
- 4) kozłąt - co najmniej 1 m².

4. Powierzchnia wybiegu, o którym mowa w § 23 ust. 3, w przeliczeniu na jedną kozę, powinna wynosić co najmniej 4 m², a w przypadku kozłów - co najmniej 6 m².

§ 25. W pomieszczeniach inwentarskich dla kóz:

- 1) stężenie:
  - a) dwutlenku węgla (CO₂) nie powinno przekraczać 3.000 ppm,
  - b) siarkowodoru (H₂S) nie powinno przekraczać 5 ppm;
- 2) koncentracja amoniaku (NH₃) nie powinna przekraczać 20 ppm;
- 3) wilgotność względna nie powinna przekraczać 80 %;
- 4) temperatura powietrza powinna wynosić co najmniej 8 °C;
- 5) prędkość przepływu powietrza nie powinna przekraczać 0,5 m/s.

Rozdział 6

Minimalne warunki utrzymywania indyków, gęsi, kaczek, strusi, przepiórek i perlic

§ 26. 1. Indyki w pomieszczeniu inwentarskim utrzymuje się:

- 1) bez ściółki w klatkach jednopoziomowych lub wielopoziomowych;
- 2) bez klatek.

2. Klatki konstruuje się w sposób zapobiegający powstawaniu urazów u ptaków oraz umożliwiający osobie obsługującej swobodne wyjmowanie i wkładanie indyków.

3. Podłogę klatki wykonuje się z materiału zapewniającego podtrzymywanie wszystkich zwróconych ku przodowi pazurów nogi ptaka; jej nachylenie nie powinno być większe niż 8° lub 14%.

4. Klatkę wyposaża się w:

- 1) pojemnik na paszę, którego minimalną długość ustala się, mnożąc 0,1 m przez liczbę ptaków w klatce;
- 2) urządzenia do pojenia:
  - a) pojemnik na wodę, którego minimalną długość ustala się, mnożąc 0,1 m przez liczbę ptaków w klatce, lub
  - b) co najmniej 2 poidła kropelkowe lub kubeczkowe, dostępne dla każdego ptaka znajdującego się w klatce.

5. Powierzchnia klatki, w przeliczeniu na jednego ptaka, powinna wynosić:

- 1) do 6. tygodnia życia - co najmniej 0,03 m²;
- 2) powyżej 6. do 16. tygodnia życia - co najmniej 0,65 m²;
- 3) powyżej 15. tygodnia życia - co najmniej 0,225 m².

6. Wysokość klatki powinna wynosić:

- 1) do 15. tygodnia życia - co najmniej 0,35 m;
- 2) powyżej 15. tygodnia życia, z wyjątkiem samców - co najmniej 0,55 m;
- 3) samców powyżej 15. tygodnia życia - co najmniej 0,85 m.

§ 27. W systemie utrzymywania indyków, o którym mowa w § 26 ust. 1 pkt 2, maksymalna obsada ptaków na m² powierzchni pomieszczenia inwentarskiego powinna wynosić w przypadku utrzymywania:

- 1) indyków:
  - a) do 8. tygodnia życia - 7 sztuk,

- b) powyżej 8. do 14. tygodnia życia - 4 sztuki,
- c) powyżej 14. do 29. tygodnia życia - 3 sztuki,
- d) powyżej 29. tygodnia życia - 2 sztuki;

2) indyków rzeźnych:

- a) do 3. tygodnia życia - 32 sztuki,
- b) powyżej 3. do 6. tygodnia życia - 12 sztuk,
- c) powyżej 6. do 16. tygodnia życia - 4 sztuki,
- d) powyżej 16. tygodnia życia - 3 sztuki.

§ 28. W przypadku gdy w pomieszczeniu inwentarskim są zainstalowane co najmniej 2 poziomy klatek, pomieszczenie to wyposaża się w urządzenia i sprzęt umożliwiające sprawdzanie wszystkich klatek oraz ułatwiające usuwanie z nich ptaków.

§ 29. Lekarz weterynarii lub technik weterynarii oraz osoba obsługująca pod nadzorem lekarza weterynarii lub technika weterynarii mogą w celu przeciwdziałania wydziobywaniu piór i kanibalizmowi przycinać kurczętom do ukończenia 9. dnia życia dzioby.

§ 30. 1. W przypadku utrzymywania gęsi i kaczek w pomieszczeniu inwentarskim, maksymalna obsada ptaków na m² powierzchni tego pomieszczenia powinna wynosić dla:

1) gęsi:

- a) do 3. tygodnia życia - 5 sztuk,
- b) powyżej 3. do 6. tygodnia życia - 3 sztuk,
- c) powyżej 6. do 28. tygodnia życia - 2 sztuki,
- d) powyżej 28. tygodnia życia - 1 sztuka;

2) kaczek:

- a) do 4. tygodnia życia - 10 sztuk,
- b) powyżej 4. do 8. tygodnia życia - 7 sztuk,
- c) powyżej 8. tygodnia życia - 5 sztuk.

2. W przypadku utrzymywania gęsi i kaczek w systemie, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 2:

- 1) powierzchnię utrzymywania zabezpiecza się trwałym ogrodzeniem;

2) maksymalna obsada na m² powierzchni powinna wynosić w przypadku utrzymywania:

- a) gęsi - 1 sztuka,
- b) kaczek - 3 sztuki.

§ 31. W pomieszczeniach inwentarskich dla indyków, gęsi i kaczek:

1) stężenie:

- a) dwutlenku węgla (CO₂) nie powinno przekraczać 2.500 ppm,
- b) siarkowodoru (H₂S) nie powinno przekraczać 10 ppm;

2) koncentracja amoniaku (NH₃) nie powinna przekraczać 26 ppm.

§ 32. 1. Strusie utrzymuje się w pomieszczeniach inwentarskich z wybiegami:

- 1) na ściółce;
- 2) bez ściółki.

2. Pomieszczenie inwentarskie dla strusi:

- 1) ogrzewa się do ukończenia przez ptaki 6. miesiąca życia;
- 2) dzieli się na sektory, w których utrzymuje się ptaki w różnym wieku.

3. Z każdego sektora pomieszczenia inwentarskiego zapewnia się strusiom wyjście na oddzielny wybieg.

4. W sektorach, o których mowa w ust. 2 pkt 2, powierzchnia, w przeliczeniu na ptaka, powinna wynosić w przypadku utrzymywania strusi:

- 1) do 3. miesiąca życia - co najmniej 0,3 m², przy czym powierzchnia całego pomieszczenia powinna wynosić co najmniej 5 m²;
- 2) powyżej 3. do 6. miesiąca życia - co najmniej 2 m², przy czym powierzchnia całego pomieszczenia powinna wynosić co najmniej 10 m²;
- 3) powyżej 6. do 14. miesiąca życia - co najmniej 3,5 m², przy czym powierzchnia całego pomieszczenia powinna wynosić co najmniej 15 m²;
- 4) powyżej 14. miesiąca życia - co najmniej 5 m²; przy czym powierzchnia całego pomieszczenia powinna wynosić co najmniej 20 m².

5. Wysokość pomieszczenia powinna wynosić w przypadku utrzymywania strusi:

- 1) do 6. miesiąca życia - co najmniej 2,2 m;
- 2) powyżej 6. miesiąca życia - co najmniej 3 m.

§ 33. 1. Wybieg dla strusi powinien:

- 1) przylegać bezpośrednio do pomieszczenia inwentarskiego;

- 2) posiadać wydzielone miejsce wysypane piaskiem;
  - 3) być zabezpieczony trwałym ogrodzeniem.
2. Strusiom na wybiegu zapewnia się możliwość ochrony przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi i zwierzętami drapieżnymi.
3. Powierzchnia wybiegu, w przeliczeniu na ptaka, powinna wynosić w przypadku utrzymywania strusi:
- 1) do 3. miesiąca życia - co najmniej 5 m², przy czym powierzchnia całego wybiegu powinna wynosić co najmniej 30 m²;
  - 2) powyżej 3. do 6. miesiąca życia - co najmniej 50 m², przy czym powierzchnia całego wybiegu powinna wynosić co najmniej 300 m²;
  - 3) powyżej 6. do 14. miesiąca życia - co najmniej 100 m², przy czym powierzchnia całego wybiegu powinna wynosić co najmniej 600 m²;
  - 4) powyżej 14. miesiąca życia - co najmniej 200 m², przy czym powierzchnia całego wybiegu powinna wynosić co najmniej 800 m².

§ 34. Przepiórki w pomieszczeniach inwentarskich utrzymuje się w klatkach jednopoziomowych lub wielopoziomowych:

- 1) pojedynczo;
- 2) grupowo.

§ 35. 1. W przypadku utrzymywania przepiórek w systemie, o którym mowa w § 34 pkt 1, wymiary klatki powinny wynosić:

- 1) długość - co najmniej 0,21 m;
- 2) szerokość - co najmniej 0,1 m;
- 3) wysokość - co najmniej 0,2 m.

2. W przypadku utrzymywania przepiórek w systemie, o którym mowa w § 33 pkt 2, powierzchnia podłogi w klatkach, w przeliczeniu na ptaka, powinna wynosić dla:

- 1) przepiórek nieśnych - co najmniej 0,025 m², przy czym wysokość klatki powinna wynosić co najmniej 0,2 m;
- 2) przepiórek mięsnych - co najmniej 0,006 m², przy czym wysokość klatki powinna wynosić co najmniej 0,2 m.

§ 36. 1. W przypadku utrzymywania przepiórek w systemie, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 2, powierzchnia, w przeliczeniu na ptaka, powinna wynosić co najmniej 0,04 m².

2. Powierzchnię, na której utrzymuje się przepiórki, trwale zabezpiecza się ogrodzeniem o wysokości co najmniej 2 m i przykrywa siatką.

§ 37. 1. Perlice utrzymuje się w pomieszczeniach inwentarskich z wybiegami.

2. Pomieszczenie inwentarskie dla perlic wyposaża się w:

- 1) grzędy noclegowe;
- 2) gniazda.

3. Na perlicę powinno przypadać co najmniej 0,15 m grzędy noclegowej.

4. Gniazda, o których mowa w ust. 2 pkt 2, umieszcza się na bocznej ścianie pomieszczenia inwentarskiego.

5. Wymiary gniazda dla perlic powinny wynosić co najmniej:

- 1) szerokość - 0,4 m;
- 2) długość - 0,4 m.

6. Maksymalna obsada perlic na m² powierzchni pomieszczenia inwentarskiego powinna wynosić 6 ptaków.

7. Powierzchnia wybiegu, o którym mowa w ust. 1, w przeliczeniu na ptaka, powinna wynosić co najmniej 20 m².

§ 38. 1. W przypadku utrzymywania perlic w systemie, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 2, ptakom zapewnia się miejsce wyposażone w grzędy noclegowe i gniazda. Przepisy § 37 ust. 3 i 5 stosuje się odpowiednio.

2. W systemie utrzymywania, o którym mowa w ust. 1, maksymalna obsada perlic na m² powierzchni powinna wynosić 15 ptaków.

Rozdział 7

Minimalne warunki utrzymywania zwierząt futerkowych

§ 39. 1. Lisy polarne, lisy pospolite, jenoty, norki i tchórze utrzymuje się na wolnym powietrzu, w zadaszonych klatkach, pojedynczo lub grupowo.

2. Zwierzęta futerkowe stada podstawowego gatunków, o których mowa w ust. 1, utrzymuje się pojedynczo.

3. Wymiary klatki powinny wynosić w przypadku:

- 1) lisów i jenotów utrzymywanych pojedynczo:

- a) wysokość - co najmniej 0,5 m,
  - b) powierzchnia podłogi - co najmniej 0,6 m², przy czym jej szerokość powinna wynosić co najmniej 0,6 m, a długość co najmniej 0,9 m;
- 2) samic lisów i jenotów z młodymi:
- a) wysokość - co najmniej 0,5 m,
  - b) powierzchnia podłogi - co najmniej 1,2 m², przy czym jej szerokość powinna wynosić co najmniej 0,75 m, a długość co najmniej 0,8 m;
- 3) norek i tchórzy utrzymywanych pojedynczo oraz samic z młodymi:
- a) wysokość - co najmniej 0,35 m,
  - b) powierzchnia podłogi - co najmniej 0,18 m², przy czym jej szerokość powinna wynosić co najmniej 0,3 m, a długość co najmniej 0,6 m;
- 4) lisów i jenotów utrzymywanych grupowo, przy utrzymywaniu 2 sztuk zwierząt w klatce:
- a) wysokość - co najmniej 0,5 m,
  - b) powierzchnia podłogi - co najmniej 1 m², przy czym jej szerokość powinna wynosić co najmniej 0,8 m, a długość co najmniej 0,9 m;
- 5) norek i tchórzy utrzymywanych grupowo, przy utrzymywaniu 2 sztuk zwierząt w klatce:
- a) wysokość - co najmniej 0,35 m,
  - b) powierzchnia podłogi klatki - co najmniej 0,18 m², przy czym jej szerokość powinna wynosić co najmniej 0,3 m, a długość co najmniej 0,6 m;
- 6) lisów i jenotów utrzymywanych grupowo, przy utrzymywaniu więcej niż 2 sztuk zwierząt w klatce:
- a) wysokość - co najmniej 0,5 m,
  - b) powierzchnię podłogi klatki, o której mowa w pkt 4 lit. b, powiększa się o co najmniej 0,4 m² na każde dodatkowe zwierzę, przy czym jej szerokość powinna wynosić - co najmniej 0,8 m, a długość - co najmniej 0,9 m;
- 7) norek i tchórzy utrzymywanych grupowo, przy utrzymywaniu więcej niż 2 sztuk zwierząt w klatce:
- a) wysokość - co najmniej 0,35 m,
  - b) powierzchnię podłogi klatki, o której mowa w pkt 5 lit. b, powiększa się o co najmniej 0,065 m² na każde dodatkowe zwierzę, przy czym jej szerokość powinna wynosić - co najmniej 0,3 m, a długość - co najmniej 0,6 m.

4. Klatki dla kotnych i odchowujących młode samic lisów i jenotów wyposaża się w domek wykotowy.

§ 40. 1. Króliki utrzymuje się na wolnym powietrzu pod zadaszeniem lub w pomieszczeniach inwentarskich w:

- 1) klatkach;
- 2) kojcach.

2. Króliki utrzymuje się pojedynczo lub grupowo, przy czym króliki stada podstawowego utrzymuje się pojedynczo.

3. Samce i samice królików po osiągnięciu dojrzałości płciowej utrzymuje się oddzielnie.

4. Wymiary klatki dla królików utrzymywanych pojedynczo oraz samic z młodymi powinny wynosić w przypadku utrzymywania:

1) królików o masie ciała do 2,5 kg:

- a) wysokość - co najmniej 0,28 m,
- b) powierzchnia podłogi - co najmniej 0,18 m², przy czym jej szerokość - co najmniej 0,38 m, a długość - co najmniej 0,45 m;

2) królików o masie ciała powyżej 2,5 do 6 kg:

- a) wysokość - co najmniej 0,32 m,
- b) powierzchnia podłogi - co najmniej 0,24 m², przy czym jej szerokość - co najmniej 0,38 m, a długość - co najmniej 0,6 m;

3) królików o masie ciała powyżej 6 kg:

- a) wysokość - co najmniej 0,43 m,
- b) powierzchnia podłogi - co najmniej 0,315 m², przy czym jej szerokość - co najmniej 0,45 m, a długość - co najmniej 0,7 m.

5. Powierzchnia podłogi w klatce dla królików utrzymywanych grupowo, w przeliczeniu na zwierzę, powinna wynosić w przypadku utrzymywania:

- 1) królików o masie ciała do 2,5 kg - co najmniej 0,06 m²;
- 2) królików o masie ciała powyżej 2,5 do 6 kg - co najmniej 0,08 m²;
- 3) królików o masie ciała powyżej 6 kg - co najmniej 0,1 m².

6. Powierzchnia podłogi w kojcu dla królików utrzymywanych pojedynczo oraz samic z młodymi powinna wynosić w przypadku utrzymywania:

- 1) królików o masie ciała do 2,5 kg - co najmniej 0,18 m², przy czym jej szerokość - co najmniej 0,4 m, a długość - co najmniej 0,45 m;

- 2) królików o masie ciała powyżej 2,5 do 6 kg - co najmniej 0,24 m², przy czym jej szerokość - co najmniej 0,4 m, a długość - co najmniej 0,6 m;
  - 3) królików o masie ciała powyżej 6 kg - co najmniej 0,315 m², przy czym jej szerokość - co najmniej 0,45 m, a długość - co najmniej 0,7 m.
7. Powierzchnia podłogi w kojcu dla królików utrzymywanych grupowo, w przeliczeniu na zwierzę, powinna wynosić w przypadku utrzymywania:
- 1) królików o masie ciała do 2,5 kg - co najmniej 0,06 m²;
  - 2) królików o masie ciała powyżej 2,5 do 6 kg - co najmniej 0,08 m²;
  - 3) królików o masie ciała powyżej 6 kg - co najmniej 0,1 m².
8. Klatkę i kojec dla samic królików, z wyjątkiem samic utrzymywanych na ściółce, wyposaża się w domek wykotowy.

§ 41. 1. Szynszyle utrzymuje się w pomieszczeniach inwentarskich pojedynczo w klatkach.

2. Dopuszcza się utrzymywanie w tej samej klatce samca i samicy, z wyjątkiem okresu odchowu młodych przez samicę.

3. Wymiary klatki, o której mowa w ust. 1, powinny wynosić:

- 1) długość - co najmniej 0,4 m;
- 2) szerokość - co najmniej 0,45 m, a w przypadku utrzymywania samca i samicy w jednej klatce - co najmniej 0,6 m;
- 3) wysokość - co najmniej 0,34 m.

§ 42. 1. Nutrie utrzymuje się na wolnym powietrzu lub w pomieszczeniach inwentarskich w:

- 1) klatkach;
- 2) kojcach.

2. Powierzchnia klatki lub kojca, o których mowa w ust. 1, w przeliczeniu na zwierzę, powinna wynosić co najmniej 0,4 m², a dla samicy z młodymi - co najmniej 1,5 m².

3. Klatkę lub kojec dla nutrii wyposaża się w domek wykotowy.

Rozdział 8

Minimalne warunki utrzymywania jeleni i danieli

§ 43. 1. W przypadku utrzymywania jeleni i danieli w systemie, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 2:

- 1) zwierzętom zapewnia się, w okresie pastwiskowym, stały dostęp do pastwiska;
- 2) obsada zwierząt na ha powierzchni powinna wynosić w przypadku utrzymywania:
  - a) jeleni - nie więcej niż 7 sztuk,
  - b) danieli - nie więcej niż 15 sztuk.
2. Powierzchnia, o której mowa w ust. 1 pkt 2, powinna wynosić co najmniej 1 ha.
3. Powierzchnię zabezpiecza się trwałym i wytrzymałym ogrodzeniem, wykonanym z siatki, uniemożliwiającym wydostawanie się zwierząt na zewnątrz.
4. Wysokość ogrodzenia powinna wynosić co najmniej 2 m.
5. Ogrodzenie od góry zabezpiecza się rurami lub drewnianymi żerdziami.
6. Gospodarstwo, w którym są utrzymywane jelenie lub daniela, wyposaża się w zagrodę, umożliwiającą wykonywanie zabiegów weterynaryjnych lub zootechnicznych.
7. Jeleniom lub danielom utrzymywanym w systemie, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 2, zapewnia się:
  - 1) stały dostęp do wody;
  - 2) możliwość korzystania z zacienionych miejsc.

§ 44. 1. Dopuszcza się czasowe utrzymywanie jeleni lub danieli w pomieszczeniu inwentarskim w boksach:

- 1) pojedynczo;
- 2) grupowo.
2. W pomieszczeniu inwentarskim jelenie lub daniela utrzymuje się:
  - 1) poza okresem pastwiskowym lub
  - 2) w przypadku choroby, lub
  - 3) w przypadku kwarantanny zwierzęcia.
3. Powierzchnia boksu, o którym mowa w ust. 1, w przeliczeniu na zwierzę, powinna wynosić w przypadku utrzymywania:
  - 1) jeleni do 12. miesiąca życia - co najmniej 2 m²;
  - 2) jeleni powyżej 12. miesiąca życia - co najmniej 3 m²;

- 3) danieli do 12. miesiąca życia - co najmniej 1 m²;
- 4) danieli powyżej 12. miesiąca życia - co najmniej 1,5 m².

4. Ściany boksu, w którym utrzymuje się jelenie lub daniela, wykonuje się w sposób umożliwiający zwierzętom kontakt wzrokowy oraz ich obserwację przez osobę obsługującą.

§ 45. W pomieszczeniach inwentarskich dla jeleni i danieli:

- 1) stężenie:
  - a) dwutlenku węgla (CO₂) nie powinno przekraczać 3.000 ppm,
  - b) siarkowodoru (H₂S) nie powinno przekraczać 5 ppm;
- 2) koncentracja amoniaku (NH₃) nie powinna przekraczać 20 ppm.

§ 45. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 30 czerwca 2010 r.

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 216, poz. 1599).

²⁾ Przepisy niniejszego rozporządzenia wdrażają częściowo postanowienia dyrektywy Rady 98/58/WE z dnia 20 lipca 1998 r. dotyczącej ochrony zwierząt hodowlanych (Dz. Urz. WE L 221 z 08.08.1998, str. 23; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t.23, str. 316)

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 69, poz. 625, z 2004 r. Nr 92, poz. 880 i Nr 96, poz. 959, z 2005 r. Nr 33 poz. 289 i Nr 175, poz. 1462, z 2006 r. Nr 249, poz. 1830, z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 oraz z 2009r. Nr...poz. ...

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie minimalnych warunków utrzymywania poszczególnych zwierząt gospodarskich gatunków innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 12 ust. 8 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2003 r. Nr 106, poz. 1002 z późn. zm.). Regulacje prawne dotyczące warunków utrzymywania zwierząt gospodarskich są zawarte w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 września 2003 r. w sprawie minimalnych warunków utrzymywania poszczególnych gatunków zwierząt gospodarskich (Dz. U. Nr 167, poz. 1629, z późn. zm.) wydanym na podstawie art. 12 ust. 7 ustawy o ochronie zwierząt. W związku ze zmianą upoważnienia ustawowego konieczne jest zastąpienie dotychczas obowiązujących przepisów nowym aktem wykonawczym. Przepisy rozporządzenia z dnia 2 września 2004 r. będą utrzymane w mocy do dnia 30 czerwca 2010 r. W związku z tym rozporządzenie wydane na podstawie zmienionego upoważnienia ustawowego powinno wejść w życie nie później niż 30 czerwca 2010 r. Projekt rozporządzenia częściowo wdraża postanowienia dyrektywy Rady 98/58/WE z dnia 20 lipca 1998 r. dotyczącej ochrony zwierząt hodowlanych (Dz. Urz. WE L 221 z 08.08.1998, str. 23; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 23, str. 316).

Projekt rozporządzenia określa warunki utrzymywania dla zwierząt gospodarskich gatunków bydło, konie, owce, kozy, indyki, gęsi, kaczki, strusie, przepiórki, perlice, zwierzęta futerkowe oraz jelenie i daniela. Ponadto, w projektowanym rozporządzeniu, warunki utrzymania zwierząt określa się również ze względu na wiek i stan fizjologiczny zwierząt gospodarskich, w tym parametry stanowisk, obsadę zwierząt w zależności od systemów utrzymywania oraz warunki mikroklimatyczne w pomieszczeniach dla tych zwierząt, które zapewniają utrzymywanie zwierząt w warunkach nie powodujących urazów i uszkodzeń ciała oraz innych cierpień.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projektowane rozporządzenie zawiera przepisy techniczne, w związku z tym podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu

notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Ocena skutków regulacji

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowane rozporządzenie

Projekt rozporządzenia będzie miał wpływ na działalność wszystkich podmiotów oraz gospodarstw utrzymujących te gatunki zwierząt gospodarskich, których dotyczy niniejszy projekt rozporządzenia, tj. bydło, konie, owce, kozy, indyki, gęsi, kaczki, strusie, przepiórki, perlice, zwierzęta futerkowe oraz jelenie i daniele.

2. Wpływ rozporządzenia na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na dochody i wydatki budżetu państwa i na budżety jednostek samorządu terytorialnego.

3. Wpływ rozporządzenia na rynek pracy

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

4. Wpływ rozporządzenia na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

5. Wpływ rozporządzenia na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

6. Konsultacje społeczne

W ramach konsultacji społecznych projekt rozporządzenia zostanie przesłany Krajowej Radzie Izb Rolniczych, Krajowemu Związkowi Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych, Sekretariatowi Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, Związkowi Zawodowemu Rolników „Ojczyzna”, Radzie Gospodarki Żywnościowej, Federacji Branżowych Związków Producentów Rolnych, NSZZ Rolników

Indywidualnych „Solidarność”, Związkowi Zawodowemu Rolnictwa „Samoobrona”, Związkowi Zawodowemu Rolników Rzeczypospolitej „Solidarni”, Zarządowi Głównemu Związku Zawodowego Pracowników Rolnictwa RP, Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych LEWIATAN, Konfederacji Pracodawców Polskich, Federacji Związków Pracodawców-Dzierżawców i Właścicieli Rolnych, Głównemu Inspektoratowi Weterynarii, Państwowemu Instytutowi Weterynaryjnemu-PIB w Puławach, Instytutowi Zootechniki - PIB w Krakowie, Instytutowi Genetyki i Hodowli Zwierząt PAN w Jastrzębcu, Krajowemu Centrum Hodowli Zwierząt, Krajowej Izbie Lekarsko – Weterynaryjnej, Ogólnopolskiemu Związkowi Zawodowemu Lekarzy Weterynarii Inspekcji Weterynaryjnej, Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” Pracowników Weterynarii, Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Lekarzy Weterynarii Wolnej Praktyki „*Medicus Veterinarius*”, Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Techników Weterynarii „ESKULAP”, Krajowej Izbie Producentów Drobiu i Pasz, Polskiemu Związkowi Zrzeszeń Hodowców i Producentów Drobiu, Krajowej Radzie Drobiarstwa-Izba Gospodarcza w Warszawie, Polskiemu Związkowi Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej „POL SUS”, Polskiej Federacji Hodowców Bydła i Producentów Mleka, Polskiemu Związkowi Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego, Polskiemu Zrzeszeniu Producentów Bydła Mięsnego, Business Centre Club, Towarzystwu Opieki nad Zwierzętami, Ogólnopolskiemu Towarzystwu Ochrony Zwierząt OTOZ - „Animals”, Fundacji „Zwierzęta i My”, Fundacji Międzynarodowy Ruch na Rzecz Zwierząt VIVA!, Klubowi „Gaja” Stowarzyszeniu Ekologiczno - Kulturalnemu, Stowarzyszeniu Przyjaciół Zwierząt „AMICUS”, Polskiej Lidze Ochrony Zwierząt, Fundacji Pegazus, Polskiemu Związkowi Producentów, Eksporterów i Importerów Mięsa, Stowarzyszeniu Rzeźników i Wędliniarzy oraz Unii Producentów i Pracodawców Przemysłu Mięsnego UPEMI.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾
z dnia ..... 2009 r.**

w sprawie warunków kadrowych, organizacyjnych i technicznych, jakie powinien spełniać podmiot upoważniony do prowadzenia szkolenia w zakresie dotyczącym ochrony kurcząt brojlerów oraz wzoru zaświadczenia potwierdzającego ukończenie szkolenia²⁾

Na podstawie art. 12b ust. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2003 r. Nr 106, poz. 1002, z późn. zm.³⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) wymagania kadrowe, organizacyjne i techniczne, jakie powinien spełniać podmiot upoważniony do prowadzenia szkolenia w zakresie przepisów dotyczących ochrony kurcząt brojlerów;
- 2) wzór zaświadczenia potwierdzającego ukończenie szkolenia w zakresie, o którym mowa w pkt 1.

§ 2.1. Podmiot upoważniony do prowadzenia szkolenia w zakresie dotyczącym ochrony kurcząt brojlerów, zwany dalej „podmiotem”, zapewnia pomieszczenia umożliwiające prowadzenie zajęć dla nie więcej niż 40 osób i wykorzystanie pomocy audiowizualnych.

2. Podmiot zapewnia miejsce do prowadzenia zajęć praktycznych w zakresie wykonywania czynności związanych z opieką nad kurczętami brojlerami w szczególności podczas ich karmienia pojenia, wyłapywania, załadunku oraz uśmiercania w nagłych przypadkach.

§ 3. Podmiot udostępnia uczestnikom szkolenia w szczególności:

- 1) pomoce audiowizualne: prezentacje multimedialne, filmy szkoleniowe, zestawy foliogramów i przeźrocza;

2) materiały szkoleniowe.

§ 4. Podmiot zapewnia przeprowadzenie szkolenia przez osoby, które posiadają co najmniej pięcioletni staż pracy na stanowiskach związanych z chowem lub hodowlą kurcząt brojlerów oraz:

- 1) ukończyły szkołę średnią zawodową i uzyskały tytuł zawodowy technika lub posiadają dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe na poziomie kwalifikacji technika w zawodach ujętych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego związanych z chowem lub hodowlą zwierząt lub
- 2) ukończyły studia wyższe na kierunku weterynaria, zootechnika lub rolnictwo.

§ 5. Wzór zaświadczenia potwierdzającego ukończenie szkolenia jest określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

§ 6. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 lutego 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 216, poz. 1599).

²⁾ Przepisy niniejszego rozporządzenia wdrażają postanowienia dyrektywy Rady 2007/43/WE z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie ustanowienia minimalnych zasad dotyczących ochrony kurcząt utrzymywanych z przeznaczeniem na produkcję mięsa (Dz. Urz. UE L 182 z 12.07.2007, str. 19).

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U z 2004 r. Nr 69, poz. 625, Nr 92, poz. 880 i Nr 96, poz. 959 z 2005 r. Nr 33, poz. 289 i Nr 175, poz. 1462, z 2006 r. Nr 249, poz. 1830, z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 oraz z 2009 r. Nr...poz. ...

Załącznik nr 1

WZÓR

/pieczęć podmiotu prowadzącego
szkolenie/

**Zaświadczenie potwierdzające ukończenie szkolenia dla opiekunów kurcząt
brojlerów**

Pan /i/ .....

urodzony/a w..... dnia.....

imiona rodziców.....

Nr PESEL lub rodzaj i nr dokumentu tożsamości.....

Nr i data wydania decyzji wojewódzkiego lekarza weterynarii upoważniającej podmiot
wydający zaświadczenie do prowadzenia szkolenia .....

Ukończył szkolenie w zakresie przepisów dotyczącym ochrony kurcząt brojlerów
zgodnie z programem szkolenia określonym w art. 12b ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 21
sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2003 r. Nr 106, poz. 1002, z późn. zm.)
uprawniającym do sprawowania opieki nad kurczętami brojlerami

.....
/podpis osoby prowadzącej szkolenie /

....., dnia.....

UZASADNIENIE:

Projekt rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie warunków kadrowych, organizacyjnych i technicznych jakie powinien spełniać podmiot upoważniony do prowadzenia szkolenia w zakresie dotyczącym ochrony kurcząt brojlerów oraz wzoru dokumentu potwierdzającego ukończenie szkolenia stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 12b ust. 6 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2003 r. Nr 106, poz. 1002, z późn. zm.)

W projekcie rozporządzenia określono wymagania stawiane podmiotom upoważnionym do prowadzenia szkolenia przeznaczonego dla osób sprawujących opiekę nad kurczętami brojlerami oraz wzoru zaświadczenia potwierdzających odbycie takiego szkolenia.

Projekt rozporządzenia wdraża dyrektywę Rady 2007/43/WE z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie ustanowienia minimalnych zasad dotyczących ochrony kurcząt utrzymywanych z przeznaczeniem na produkcję mięsa (Dz. Urz. UE L182 z 12.07.2007, str. 19) w zakresie dotyczącym spełnienia warunków przez podmioty upoważnione do prowadzenia szkolenia dla opiekunów kurcząt brojlerów.

Projekt rozporządzenia wdraża do prawa polskiego regulacje w zakresie dotyczącym zapewnienia przez państwo członkowskie dostępności szkoleń przeznaczonych dla osób zainteresowanych zdobyciem kwalifikacji uprawniających do sprawowania opieki nad kurczętami brojlerami w miejscach ich utrzymywania oraz określenia sposobu potwierdzania tych kwalifikacji.

W załączniku do projektu rozporządzenia został określony wzór zaświadczenia potwierdzającego odbycie szkolenia w zakresie wymaganym od opiekunów (osób sprawujących opiekę nad kurczętami brojlerami).

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597) i w związku z tym nie wymaga notyfikacji.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt rozporządzenia zostanie

zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Ocena skutków regulacji

1. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Rozporządzenie będzie oddziaływać na następujące podmioty:

- 1) podmioty ubiegające się o upoważnienie do prowadzenia szkolenia;
- 2) opiekunów kurcząt brojlerów;
- 3) posiadaczy kurników, w których utrzymywane są kurczęta brojlery;
- 4) Inspekcję Weterynaryjną.

2. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Rozporządzenie nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa oraz budżetu jednostek samorządu terytorialnego.

3. Wpływ rozporządzenia na rynek pracy

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

4. Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną.

5. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

6. Konsultacje społeczne

W ramach konsultacji społecznych projekt rozporządzenia zostanie przesłany organizacjom zrzeszającym hodowców i producentów kurcząt brojlerów, związkom reprezentującym branżę mięsnej, organizacjom społecznym, które statutowo zajmują się ochroną zwierząt, Krajowej Izbie Lekarsko - Weterynaryjnej, Ogólnopolskiemu

Związkowi Zawodowemu Lekarzy Weterynarii Inspekcji Weterynaryjnej, Krajowej Radzie Izb Rolniczych i Polskiej Federacji Pracodawców Prywatnych oraz zostanie umieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

25/12/BS

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI ¹⁾
z dnia ..... 2009 r.

**w sprawie sposobu ustalania obsady kurcząt brojlerów w kurniku, w którym są one
utrzymywane**

Na podstawie art. 12e ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2003 r. Nr 106, poz.1002, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa sposób ustalania obsady kurcząt brojlerów w kurniku, w którym są one utrzymywane.

§ 2. Obsadę kurcząt, o której mowa w § 1, określa się ustalając łączną masę żywych kurcząt brojlerów w przeliczeniu na 1 m² stale dostępnej im powierzchni użytkowej wyłożonej ściółką.

§ 3. Ustalenia masy kurcząt brojlerów, o której mowa w § 2, dokonuje się:

1) każdego ostatniego dnia tygodnia życia kurcząt brojlerów przez:

- a) zważenie, co najmniej 1% losowo wybranych kurcząt brojlerów znajdujących się w kurniku na tej samej powierzchni użytkowej, w tym dniu,
- b) obliczenie średniej masy zważonych kurcząt brojlerów,
- c) pomnożenie średniej masy kurcząt brojlerów, o której mowa w lit. b, przez liczbę kurcząt brojlerów znajdujących się w kurniku na tej samej powierzchni użytkowej i podzielenie przez powierzchnię użytkową, o której mowa w § 2, wyrażoną w m²;

2) w dniu wysłania kurcząt brojlerów do uboju przez:

- a) obliczenie średniej masy kurcząt brojlerów wysłanych do uboju,
- b) pomnożenie średniej masy kurcząt brojlerów, o której mowa w lit. a, przez liczbę kurcząt brojlerów znajdujących się w kurniku na tej samej powierzchni użytkowej i podzielenie przez powierzchnię użytkową, o której mowa w § 2, wyrażoną w m².

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 216, poz. 1599).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U z 2004 r. Nr 69, poz. 625, Nr 92, poz. 880 i Nr 96, poz. 959 z 2005 r. Nr 33, poz. 289 i Nr 175, poz. 1462, z 2006 r. Nr 249, poz. 1830, z 2008 r. Nr 199 poz. 1227 oraz z 2009r. Nr .....poz. ....

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie sposobu ustalania obsady kurcząt brojlerów w kurniku, w którym są one utrzymywane, stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 12e ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2003 r. Nr 106, poz.1002, z późn. zm.).

Projektowane rozporządzenie ma na względzie ujednoczenie sposobu obliczania łącznej masy żywych kurcząt brojlerów w przeliczeniu na 1 m² dostępnej im powierzchni użytkowej.

Opracowanie projektowanego rozporządzenia stało się niezbędne ze względu na konieczność wdrożenia do krajowego prawodawstwa przepisów dyrektywy Rady 2007/43/WE z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie ustanowienia minimalnych zasad dotyczących ochrony kurcząt utrzymywanych z przeznaczeniem na produkcję mięsa.

W projektowanym rozporządzeniu określono sposób postępowania umożliwiający ujednoczenie obliczania łącznej masy żywych kurcząt brojlerów w przeliczeniu na 1 m² dostępnej im powierzchni użytkowej.

Projektowane rozporządzenie jest objęte prawem Unii Europejskiej.

Projektowane rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych, w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowane rozporządzenie

Projektowane rozporządzenie będzie miało wpływ na osoby fizyczne i prawne prowadzące chów kurcząt utrzymywanych z przeznaczeniem na produkcję mięsa oraz na Główną Inspekcję Weterynaryjną upoważnioną do przeprowadzania kontroli w zakresie dobrostanu zwierząt.

2. Wpływ projektowanego rozporządzenia na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na dochody i wydatki budżetu państwa oraz na budżety jednostek samorządu terytorialnego.

3. Wpływ projektowanego rozporządzenia na rynek pracy

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

4. Wpływ projektowanego rozporządzenia na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało bezpośredniego wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

5. Wpływ projektowanego rozporządzenia na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

6. Konsultacje społeczne

Projekt rozporządzenia zostanie skonsultowany z organizacjami społeczno – zawodowymi producentów zwierząt i instytucjami działającymi w obszarze regulowanym rozporządzeniem, w tym m. in. z: Krajową Radą Drobiarstwa - Izbą Gospodarczą w Warszawie, Krajową Izbą Producentów Drobiu i Pasz, Polskim Związkiem Hodowców i Producentów Drobiu, Krajową Radą Izb Rolniczych, Sekretariatem Rolnictwa Komisji

Krajowej NSZZ „Solidarność”, Krajowym Związkiem Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych, Federacją Branżowych Związków Producentów Rolnych, Związkiem Zawodowym Rolników „Ojczyzna”, NSZZ RI „Solidarność”, Związkiem Zawodowym Rolnictwa „Samoobrona”, Zarządem Głównym Związku Zawodowego Pracowników Rolnictwa RP oraz Polską Konfederacją Pracodawców Prywatnych.